

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Vznik Evropské společnosti jako důsledek přeshraniční fúze
Foundation of the European Company as a Cross – Border Merge Consequence

Student:
Vedoucí diplomové práce:

Bc. Petra Břečková
prof. Ing. Viola Šebestíková, CSc.

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Petra Břečková**

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně

Specializace: 00 Účetnictví a daně

Téma: **Vznik Evropské společnosti jako důsledek přeshraniční fúze**
Foundation of the European Company as a Cross – Border Merge
Consequence

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Teoretická východiska přeshraničních fúzí
 3. Možná úskalí při vzniku Evropské společnosti
 4. Vyhodnocení a doporučení
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DVOŘÁK, Tomáš. Přeměny obchodních společností a družstev. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008. 393 s. ISBN 978-80-7357-376-8.

SKÁLOVÁ, Jana a Pěva ČOUKOVÁ. Účetní a daňové dopady transakcí v kapitálové společnosti. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 430 s. ISBN 978-80-7357-485-7.

VOMÁČKOVÁ, Hana. Účetnictví akvizic, fúzí a jiných transakcí (vyšší účetnictví). 4. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2009. 560 s. ISBN 978-80-7273-157-2.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **prof. Ing. Viola Šebestíková, CSc.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 27.04.2012

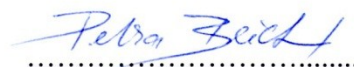
Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci na téma „Vznik Evropské společnosti jako důsledek přeshraniční fúze“, včetně přílohy č. 1, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 27. dubna 2012

Bc. Petra Břečková

OBSAH:

1 ÚVOD.....	5
2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PŘESHraniČNÍCH FÚZÍ	7
2.1 Pojem a formy fúze.....	7
2.2 Přeshraniční fúze.....	8
2.2.1 Právní základ pro přeshraniční fúze	10
2.3 Nadnárodní fúze.....	12
2.3.1 Právní základ pro nadnárodní fúze	13
2.3.2 Projekt nadnárodní fúze.....	13
2.3.3 Znalecká zpráva.....	15
2.3.4 Kontrola zákonitosti nadnárodní fúze a osvědčení.....	15
2.3.5 Zápis do obchodního rejstříku.....	16
2.3.6 Zapojení zaměstnanců do záležitosti evropské společnosti.....	16
2.3.7 Evropská společnost jako důsledek nadnárodní fúze	17
2.3.7.1 Účast evropské společnosti na přeshraniční fúzi	19
2.4 Přeshraniční versus nadnárodní fúze.....	20
2.5 Účetní aspekty přeshraniční fúze	21
2.5.1 Rozhodný den.....	22
2.5.2 Den účetní závěrky použité pro stanovení podmínek.....	23
2.5.3 Účetní období	23
2.5.4 Ocenění jmění KÚZ	25
2.5.5 Odložená daň.....	26
2.5.6 Zahajovací rozvaha.....	28
2.5.7 Vykázání majetku a závazků v zahajovací rozvaze.....	28
2.5.7.1 Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	30
2.5.7.2 Goodwill	30
2.5.8 Korekce v zahajovací rozvaze	30
2.5.9 Ověření KÚZ a zahajovací rozvahy auditorem.....	31
2.6 Daňové aspekty přeshraniční fúze	31
2.6.1 Zdaňovací období, daňové přiznání	31
2.6.2 Daňové ocenění majetku získaného při fúzi.....	32
2.6.3 Položky ovlivňující základ daně nástupnické společnosti.....	32
3 MOŽNÁ ÚSKALÍ PŘI VZNIKU EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI.....	35
3.1 Představení zúčastněných společností.....	35
3.2 Právní aspekty.....	36

3.2.1	Záměr fúze.....	37
3.2.2	Časový harmonogram fúze.....	38
3.2.3	Projekt fúze	38
3.2.3.1	Základní kapitál a akcionářská struktura	39
3.2.3.2	Stanovení výměnného poměru akcií.....	40
3.3	Účetní aspekty.....	42
3.3.1	KÚZ zúčastněných společností ke dni předcházející rozhodný den	42
3.3.2	Ocenění jmění společnosti zanikající společnosti	43
3.3.2.1	Metody ocenění	44
3.3.2.1.1	Substanční metoda	45
3.3.2.1.2	Účetní hodnota vlastního kapitálu.....	46
3.3.2.1.3	Vyhodnocení použitých metod	47
3.3.2.1.4	Oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách.....	47
3.3.3	KÚZ zanikající společnosti po přecenění.....	49
3.3.4	Odložená daň.....	50
3.3.4.1	Znalecký posudek versus odložená daň.....	50
3.3.4.1.1	Ocenění jmění společnosti, které v sobě zahrnuje daňové vlivy	51
3.3.4.1.2	Ocenění jmění společnosti, které v sobě nezahrnuje daňové vlivy.....	51
3.3.5	Převzetí složek vlastního a cizího kapitálu, jež nejsou závazkem.....	53
3.3.6	Zahajovací rozvaha nástupnické společnosti k rozhodnému dni.....	54
3.4	Daňové aspekty.....	56
4	VYHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ.....	57
5	ZÁVĚR.....	61
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	67
	SEZNAM ZKRATEK	70
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	
	JEDNOTLIVÉ PŘÍLOHY	

1 Úvod

Není pochyb, že dnešní doba přináší neustále změny a snahy se přizpůsobit nejrozličnějším požadavkům. A tak obchodní společnosti vystavené tržnímu prostředí a konkurenčnímu boji, ať už z důvodu „přežití“ či získání většího podílu na trhu, realizují nejrozličnější organizační změny, „zeštíhlují“ počet zaměstnanců za účelem dosažení co nejvyšší produktivity práce, nebo se rozdělují na několik společností, anebo se naopak rozšiřují a spojují s jinou společností za účelem ovládnutí většího trhu či řešení špatné finanční situace. Ať už tak či onak, na úrovni národní či mezinárodní, hledání možností změn je znakem dnešní doby, ve které platí neúprosná pravidla vyplývající z prostředí tržní ekonomiky.

Fenoménem spojování podniků v posledních letech jsou fúze včetně přeshraničních fúzí. Na rozdíl od jiných právních forem spojování podniků jde při fúzích o faktické sloučení nebo splynutí dvou či více obchodních společností. U přeshraničních fúzí má alespoň jedna ze zúčastněných společností sídlo v jiném členském státě Evropské unie. Úprava fúzí obchodních společností byla do roku 2008 zastoupena obchodním zákoníkem, který upravoval pouze vnitrostátní fúze. Velký zlom nastal v červenci téhož roku, kdy byl vytvořen českými zákonodárci na podnět Evropské unie zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, kde byla implementována tzv. „Desátá směrnice“, která upravovala přeshraniční fúze kapitálových společností. Právě díky tomuto předpisu přeshraniční fúze přestaly být pouhou „iluzí“ pro podnikatele a staly se skutečností. Avšak tato úprava byla v některých ohledech nedostačující, nepřesná v terminologii, a proto v roce 2012 proběhla velká novela tohoto zákona, která má především zjednodušit přeshraniční přeměny. Spojení na mezinárodní úrovni nebylo z pohledu České republiky možno realizovat do vydání zákona o přeměnách, až na výjimku, kdy nástupnickou společností byla nadnárodní forma obchodní společnosti tzv. Evropská společnost.

Cílem mé diplomové práce je analýza vzniku konkrétní evropské společnosti, jež vznikla v důsledku přeshraniční fúze sloučením a poukázat na možná úskalí vyskytující se v procesu přeshraniční fúze se zaměřením na ocenění obchodního jmění a odloženou daň.

Diplomová práce je rozdělena do tří kapitol. První kapitola je zaměřena na obecnou charakteristiku základních pojmů v oblasti přeshraniční fúze. Především pojednává o tom, co všechno je nutné zvládnout, aby taková přeměna byla úspěšná. Druhá kapitola diplomové

práce je částí praktickou, kde je řešena vybraná případová studie přeshraniční fúze se vznikem evropské společnosti. Cílem kapitoly je poukázat na možná úskalí, které se mohou v procesu fúze naskytnout, avšak výčet těchto problémů je nesmírně bohatý, proto v této části jsou uvedeny jen některé vybrané „problémy“ zejména účetní. Čtvrtá kapitola slouží především k zhodnocení vybraných skutečností, kterých bylo dosaženo v třetí kapitole.

2 Teoretická východiska přeshraničních fúzí

V současné době existují pro obchodní společnosti podnikající v členských státech Evropského společenství dvě možnosti přeměny prostřednictvím fúze, a to jednak uskutečněním přeshraniční fúze nebo přeshraniční fúze, jejímž účastníkem je nadnárodní společnost – Evropská společnost neboli nadnárodní fúze. Záměrem kapitoly je charakterizovat základní pojmy, okrajově se zmínit o přeshraničních fúzích, aby nedocházelo ke směšování pojmů, definovat evropskou společnost a souvislosti týkající se právního, účetního a daňového hlediska, které je třeba při procesu nadnárodní resp. přeshraniční fúze vzít v úvahu.

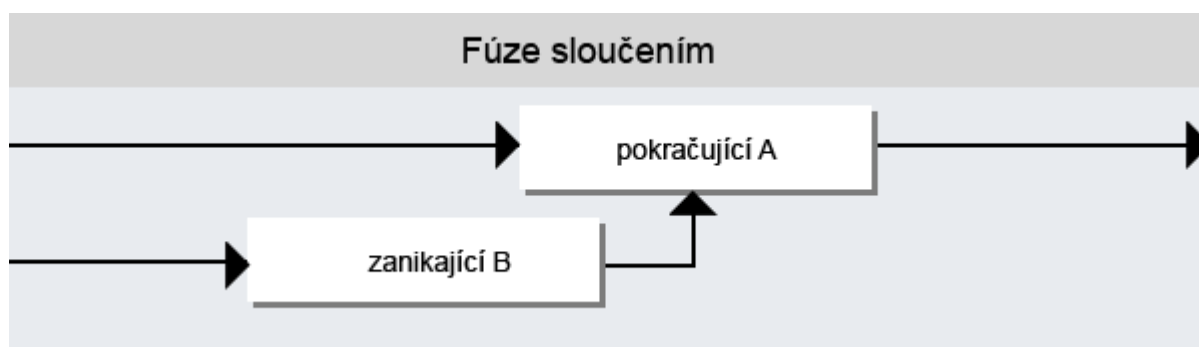
2.1 Pojem a formy fúze

Fúze představuje proces slučování, splynutí dvou či více obchodních společností do jednoho celku. Může mít formu vnitrostátní fúze nebo přeshraniční fúze. Přičemž *vnitrostátní* fúzí se rozumí fúze mezi obchodními společnostmi nebo družstvy se sídlem na území České republiky.

Fúze se může uskutečnit formou:

- *sloučení*, kdy dochází k zániku jedné nebo více obchodních společností nebo družstev bez likvidace a jmění včetně práv a povinností z pracovně právních vztahů přechází na jinou, již existující nástupnickou společnost viz Obr. 2.1,

Obr. 2.1 Fúze sloučením

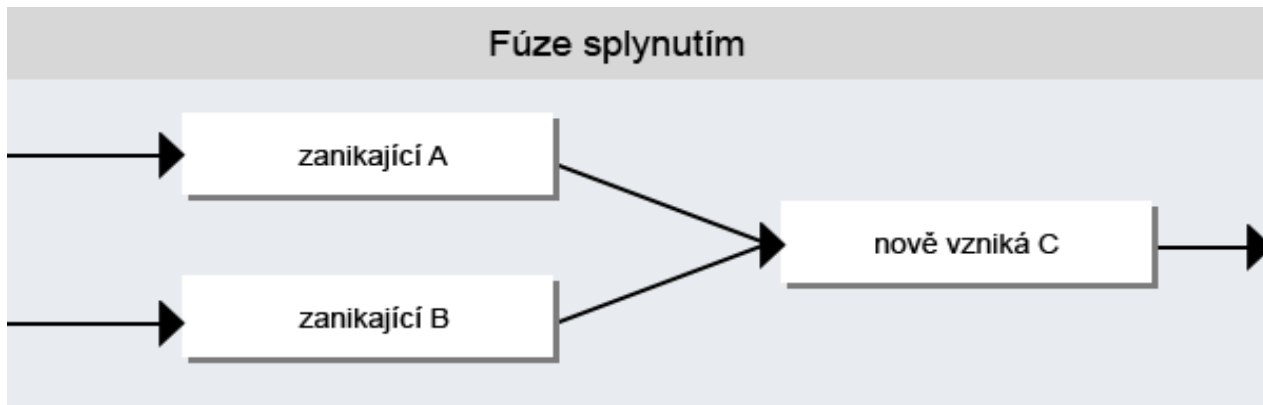

Zdroj: www.businessinfo.cz

- *splynutí*, v tomto případě dochází ke zrušení a zániku dvou nebo více obchodních společností nebo družstev a současně vzniká nová nástupnická společnost, která přebírá na sebe jmění včetně práv, a povinností z pracovně právních vztahů

viz Obr. 2.2. Právní postavení zakladatelů nástupnické obchodní společnosti či družstva mají zanikající obchodní společnosti nebo družstva.¹

Obr. 2. 1 Fúze splynutím

Zdroj: www.businessinfo.cz

Společníci zanikajících obchodních společností se stávají společníky nástupnické obchodní společnosti. Členové zanikajících družstev se stávají členy nástupnického družstva. Zanikající i nástupnické obchodní společnosti musí mít při fúzi stejnou právní formu. Družstva se mohou zúčastnit fúze jen s družstvem.²

2.2 Přeshraniční fúze

Přeshraniční fúzí se rozumí fúze jedné nebo více obchodních společností nebo družstev s jednou nebo více zahraničních korporací neboli fúze národních forem obchodních společností, kdy výsledkem je opět národní forma obchodní společnosti některého ze zúčastněného členského státu. Zahraniční korporací se rozumí obchodní společnost nebo družstvo, které má právní subjektivitu a vlastní majetek, řídí se právním řádem jiného členského státu než České republiky, pokud se může v souladu s požadavky práva Evropských společenství podle právních předpisů členského státu, jehož právním řádem se řídí, zúčastnit přeshraniční fúze.³

Přeshraniční fúze sloučením může mít za následek změnu osobního statutu⁴ nástupnické společnosti. Tato situace nastane tehdy, pokud bude zároveň přemístěno sídlo

¹ DĚDIČ, Jan a Petr ČECH. *Evropská akciová společnost*. 1. vyd. Praha: POLYGON, 2006. 632 s. ISBN 80-7273-133-5.

² § 64 odst. 1, 2 ZoPOS

³ ŠPATNÁ, Blanka. *Přeshraniční a nadnárodní fúze obchodních společností z ČR a dalších členských států EU*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2010. ISBN 978-80-7418-058-3.

⁴ Osobní statut – osobní charakter společnosti, podniku, firmy

nástupnické společnosti do jiného členského státu, než ve kterém se doposud nalézalo a jehož právním řádem se nástupnická společnost doposud řídila.⁵

Přeshraniční fúze splynutím může mít za následek stanovení takového osobního statutu, která žádná ze zúčastněných společností neměla před nabytím právních účinků přeshraniční fúze. Tato situace nastane tehdy, pokud bude sídlo nástupnické společnosti umístěno v členském státě, jehož právním řádem se žádná ze zanikajících společností neřídila. V důsledku takové to operace se bude muset nástupnická společnost začít řídit právními předpisy jiného členského státu, a to ode dne právních účinků.⁶

Obecně se dá říct, že při přeshraniční fúzi musí mít všechny zanikající i nástupnické společnosti stejnou právní formu (například je povolena přeshraniční fúze a. s. s SA⁷ nebo s německou nebo rakouskou AG⁸), ledaže právní předpisy všech členských států, v nichž mají zanikající i nástupnické společnosti svá sídla, dovolují *křížové vnitrostátní fúze* mezi společnostmi těchto různých právních forem.

V České republice jsou povoleny vnitrostátní fúze různých forem obchodních společností a to v následujících případech:

- dle ZoPOS je povolena křížová vnitrostátní fúze sloučením nebo splynutím mezi akciovou společností a společností s ručením omezeným,
- dle ZoPOS je povolena křížová vnitrostátní fúze, které se mohou účastnit mezi sebou veřejná obchodní společnost a komanditní společnost.

Například křížová fúze německé AG s českou s. r. o. je povolena jen tehdy, jestliže je možná křížová vnitrostátní fúze s. r. o. s a. s. (viz výše) a zároveň zda je možná křížová vnitrostátní fúze německé GmbH⁹ s německou AG (což je možné podle německého zákona). Z toho vyplývá, že křížová fúze s. r. o. s německou AG je povolena.¹⁰

⁵ DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních společností a družstev*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008. 393 s. ISBN 978-80-7357-376-8.

⁶ DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních společností a družstev*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008. 393 s. ISBN 978-80-7357-376-8.

⁷ SA – francouzská a. s.

⁸ AG – německá nebo rakouská a. s.

⁹ GmbH – německá nebo rakouská s. r. o.

¹⁰ DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních společností a družstev*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008. 393 s. ISBN 978-80-7357-376-8.

2.2.1 Právní základ pro přeshraniční fúze

V roce 2007 dolehla na Českou republiku povinnost transponovat do českého právního řádu Směrnicí Evropského parlamentu a Rady ES č. 2005/56 ze dne 26. 10. 2005, o přeshraničních fúzích kapitálových společností (tzv. „Desátá směrnice“), která stanovila minimální základ určený pro transpozici do právních řádů členských zemí. Tato směrnice byla vydána v Úředním věstníku dne 25. 11. 2005 a účinnosti nabyla dne 15. 12. 2005. Do svých právních řádů byly povinny členské státy ji transponovat nejpozději do 15. 12. 2007. V České republice jsou však přeshraniční fúze povoleny Zákonem č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev (dále jen „ZoPOS“), jehož účinnost nastala dnem 1. 7. 2008.¹¹ Do doby účinnosti 10. Směrnice nebylo tedy možné ve většině států přeshraniční fúze uskutečnit. Oproti 10. směrnice, která povoluje pouze přeshraniční fúze kapitálovým společností (v případě ČR se tedy jedná o akciovou společnost a společnost s ručením omezeným), ZoPOS povoluje fúze kapitálovým i osobním obchodním společností, tudíž i komanditním a veřejným obchodním společností i družstvům.¹² ZoPOS řeší otázky nad rámec směrnice a to pomocí zvláštních ustanovení o přeshraniční fúzi a také podpůrně pomocí právní úpravy pro vnitrostátní fúzi. Jde zejména o informační povinnost vůči akcionářům, společníkům, věřitelům a zaměstnancům, ukončení účasti společníků v obchodní společnosti a odkup akcií.

Nově od roku 2012 musí zahraniční i tuzemští podnikatelé počítat s poměrně rozsáhlou novelou ZoPOS (dále jen „Novela“) připravenou Ministerstvem spravedlnosti, která nabývá účinnosti od 1. ledna 2012. Považuji na místě si položit otázku, z jakého důvodu je nutné přijímat Novelu tohoto zákona, vždyť se jedná o poměrně krátkou dobu co je v účinnosti. Dle paní Hany Vomáčkové, jsou důvody různé, zejména se jedná o nutnost transpozice evropské směrnice, potřeba lepší úpravy přeshraničních přeměn, zjednodušení některých procesů či sladění některé terminologie.¹³ Osobně se domnívám, že Novela přináší řadu pozitivních změn, usnadňuje přeshraniční fúze, dává větší volnost při stanovení rozhodného dne (viz později), administrativní, finanční či časovou úsporu v podobě zveřejňování informací na internetových stránkách, rozšíření možností prováděných

¹¹ SKÁLOVÁ, Jana a Pěva ČOUKOVÁ. *Účetní a daňové dopady transakcí v kapitálové společnosti*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 430 s. ISBN 978-80-7357-485-7.

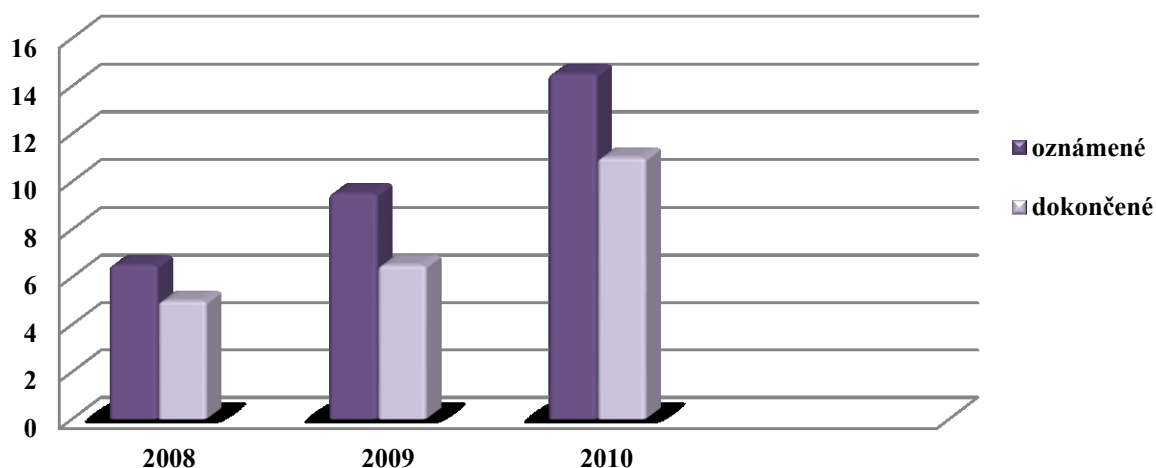
¹² ŠPATNÁ, Blanka. *Přeshraniční a nadnárodní fúze obchodních společností z ČR a dalších členských států EU*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2010. ISBN 978-80-7418-058-3.

¹³ VOMÁČKOVÁ, Hana. Účetnictví pro fúze a jeho současné problémy v České republice. *Český finanční a účetní časopis* [online]. 2011, roč. 6, č. 4 [cit. 2011-12-01]. ISSN 1802-2200. Dostupné z: http://cfuc.vse.cz/index.php?option=com_content&task=category§ionid=4&id=40&Itemid=29.

přeshraničních přeměn apod. Novým zněním ZoPOS se budou řídit všechny přeměny, jejichž projekt byl vypracován po dni nabytí účinnosti novely.

Od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2010 bylo v obchodním věstníku oznámeno celkem 29 případů, kdy společnosti uložily do sbírky listin rejstříkového soudu projekt přeshraniční fúze. Z toho 22 fúzí bylo také zdárně dokončeno, tzn. zapsáno do českého obchodního rejstříku a do obchodního rejstříku v příslušném státě EU. Následující graf zobrazuje počty oznámených a dokončených případů.

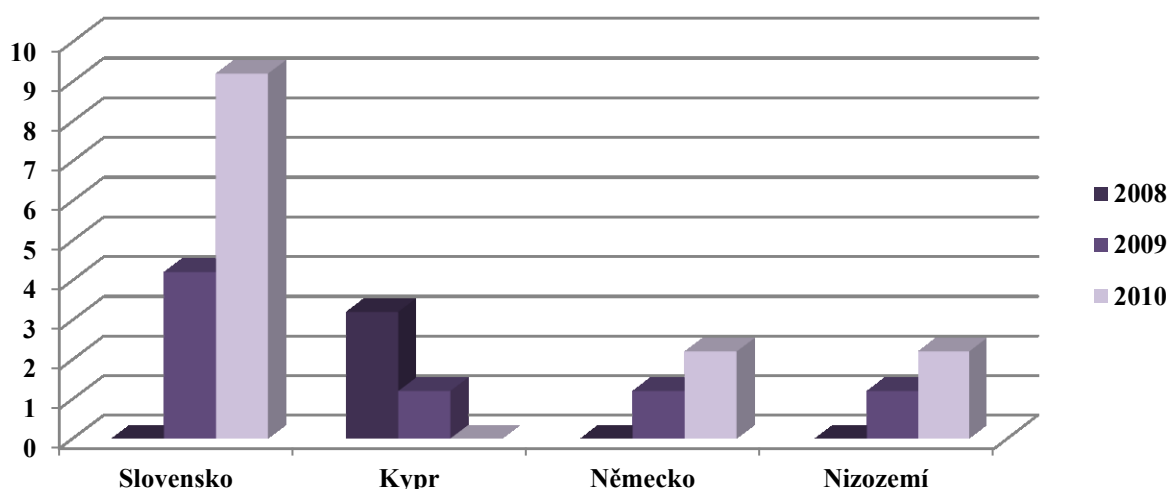
Graf 2. 1 Přehled přeshraničních fúzí

Zdroj: <http://www.ecpm.cz/en/article/3172-preshranicni-fuze>

Přičemž nejoblíbenější zemí, se kterou jsou přeshraniční fúze realizovány je Slovensko. Do konce roku 2009 byly uskutečněny s touto zemí pouze čtyři přeshraniční fúze, zatímco v roce 2010 to bylo již devět fúzí. Následně, další zemí s níž proběhlo nejvíce přeshraničních fúzí je Kypr. Mezi další zahraniční společnosti s nimiž nejčastěji fúzovaly české firmy, patří společnosti pocházející z Německa a Nizozemí.

Graf 2. 2 Přehled přeshraničních fúzí dle zemí a let

Zdroj: <http://www.ecpm.cz/en/article/3172-preshranicni-fuze>

2.3 Nadnárodní fúze

Nadnárodní fúze představuje takovou fúzi, které se účastní nejméně dvě společnosti se sídlem v různých členských zemích EU. V důsledku fúze zanikne jedna ze společností a druhá se stane nástupnickou, tj. v případě *sloučení*, nebo zaniknou obě společnosti a nová společnost se stane nástupnickou, tj. v případě *splynutí*. Nadnárodní fúze má svá specifika již v tom, že fúzovat mohou pouze akciové společnosti a v každém případě výstupem nadnárodní fúze je Evropská společnost (dále jen „SE“), která se stává nástupnickou společností v důsledku fúze.¹⁴

Fúze provedená *sloučením* má následující následky:

- veškerá aktiva a pasiva každé zanikající společnosti se převádějí na nástupnickou společnost,
- akcionáři zanikající společnosti se stávají akcionáři nástupnické společnosti,
- zanikající společnost zaniká,
- nástupnická společnost nabývá formu SE.¹⁵

Nadnárodní fúzi mohou provést:

- nejméně dvě a. s., které mají zapsané i skutečné sídlo na území členských států a řídí se minimálně dvěma různými právními řády členských států,

¹⁴ ŠPATNÁ, Blanka. *Přeshraniční a nadnárodní fúze obchodních společností z ČR a dalších členských států EU*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2010. ISBN 978-80-7418-058-3.

¹⁵ čl. 29 odst. 1 Nařízení

- nejméně dvou SE, které mají zapsané i skutečné sídlo na území členských států a řídí se alespoň dvěma různými právními řády členských států,
- alespoň jedné a. s., která se řídí právním řádem členského státu a má zapsané i skutečné sídlo na území členského státu, a nejméně jedné SE.¹⁶

2.3.1 Právní základ pro nadnárodní fúze

Právní základ pro nadnárodní fúzi je v nařízení Rady ES č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (dále jen „Nařízení“), které je účinné ve všech členských státech, aniž by bylo zapotřebí jakékoliv transpozice. Nařízení doplňuje směrnice Rady č. 2001/86/ES o zapojení zaměstnanců, jejíž transpozice byla v České republice vypracována do zákona č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti a dále se používá i ZoPOS, přesněji jeho část upravující přeshraniční a vnitrostátní fúze. *Nařízení bylo jedinou úpravou do data účinnosti ZoPOS, která umožňovala svým způsobem přeshraniční fúzi, i když pouze pro akciové společnosti.* Jiná možnost přeshraničního spojení bez likvidace společnosti neexistovala. Nadnárodní fúze jsou v členských zemích povoleny od 8. 10. 2004, kdy Nařízení nabylo účinnosti.¹⁷

2.3.2 Projekt nadnárodní fúze

Prvním krokem k uskutečnění nadnárodní fúze je vypracování projektu fúze, což je úkolem řídicích nebo správních orgánů fúzujících společností.

Projekt musí obsahovat, vždy alespoň náležitosti uvedené v Nařízení:

- firmu a sídlo každé zúčastněné společnosti a navrhovaná obchodní firma a sídlo SE,
- výměnný poměr cenných papírů a částka jakéhokoli případného dorovnání,
- podmínky pro přidělení cenných papírů v SE,
- uvedení rozhodného dne (viz později),
- den, od kterého majiteli akcií SE vzniká právo podílet se na zisku,
- práva udělená SE akcionářům se zvláštními právy a majitelům cenných papírů jiných než akcie nebo navrhovaná opatření, jež se týkají těchto osob,
- zvláštní výhody poskytnuté znalcům přezkoumávající projekt fúze nebo členům správních, řídicích, dozorčích či kontrolních orgánů zúčastněných společností,

¹⁶ DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost a Evropská společnost*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2009. 936 s. ISBN 978-80-7357-430-7.

¹⁷ ŠPATNÁ, Blanka. *Přeshraniční a nadnárodní fúze obchodních společností z ČR a dalších členských států EU*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2010. ISBN 978-80-7418-058-3.

- stanovy SE, a
- údaje o postupu, jímž se určí podmínky pro zapojení zaměstnanců.¹⁸

V projektu fúze mají možnost fúzující společnosti upravit si i jiné záležitosti. Výčet povinných údajů je sice podrobně uveden, ale vzniká zde otázka, jestliže se účastní takovéto fúze obchodní společnost z ČR, zda je povinna zahrnout i údaje vyžadované Zákonem o přeměnách. S ohledem na Nařízení, které v části o založení SE prostřednictvím fúze říká, že v záležitostech, které Nařízení neupravuje nebo upravuje jen z části, se použijí předpisy, té země, jehož právem se fúze řídí, se domnívám, že na nadnárodní fúzi se budou aplikovat ustanovení ZoPOS a to týkající se vnitrostátní a přeshraniční fúze.

Zveřejnění projektu nadnárodní fúze probíhá stejným způsobem jako u přeshraniční fúze, tzn., do konce roku 2011 byla povinnost před schválením přeměny uložit projekt do sbírky listin, zatímco nově od roku 2012 je využit modernější způsob komunikace – internet, je umožněno zveřejnit projekt na internetových stránkách společnosti. Rovněž nově při plnění informačních povinností vůči společníkům respektive akcionářům lze využít internet, příslušné dokumenty se zpřístupní na internetu nebo pošlou elektronicky (nutný však souhlas společníků).

Projekt fúze schvaluje valná hromada každé z fúzujících stran, což plyne z Nařízení. Dle směrnice o zapojení zaměstnanců se stanoví účast zaměstnanců v SE. Kterákoliv valná hromada fúzujících společností si může podmínit zápis SE do rejstříku výslovným schválením podmínek účasti zaměstnanců.

Vzhledem k tomu, že Nařízení neupravuje konání a průběh valné hromady schvalující fúzi, uplatní se na tyto otázky ustanovení vztahující se na vnitrostátní fúze a přeshraniční fúze uvedené v ZoPOS. Fúze musí být schválena třemi čtvrtinami hlasů akcionářů přítomných na valné hromadě. Avšak stanovy mohou vyžadovat i jiný počet hlasů či splnění dalších podmínek.¹⁹ Nařízení umožňuje zjednodušený postup v případě schvalování nadnárodní fúze, ale pouze v případě fúze sloučením. Rozlišují se dva možné případy. V prvním případě dochází k fúzi mezi mateřskou a dceřinou společností, kdy projekt fúze neobsahuje některé údaje (např. podmínky pro přidělení akcií v SE, výměnný poměr akcií apod.). Druhý případ

¹⁸ čl. 20 odst. 1 Nařízení

¹⁹ ŠPATNÁ, Blanka. *Přeshraniční a nadnárodní fúze obchodních společností z ČR a dalších členských států EU*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2010. ISBN 978-80-7418-058-3.

nastává, když mateřská společnost vlastní alespoň 90 % akcií, zjednodušení lze spatřovat v možnosti nevypracovávání např. znalecké zprávy, zprávy řídicího orgánu atd.²⁰

2.3.3 Znalecká zpráva

Projekt nadnárodní fúze je nutné přezkoumat znalcem, vyplývá to z ustanovení Nařízení. Projekt fúze u české a. s. může přezkoumat znalec jmenovaný pro tuto společnost zvlášť, nebo může být jmenován jeden znalec pro všechny fúzující společnosti. U české a. s. se bude postupovat podle ZoPOS, a znalecká zpráva zpracována jmenovaným znalcem musí obsahovat minimální údaje dané tímto zákonem. Znalecká zpráva u přeshraničních fúzí se vyžaduje vždy. To neplatí, v případě, kdy se všichni společníci zúčastněné a. s. dohodnou, že zprávy nebudou vypracovány. V takovém to případě je zapotřebí, aby souhlas měl písemnou formu s úředně ověřeným podpisem, nebo souhlas musí být udělen na valné hromadě a uveden v notářském zápisu o rozhodnutí valné hromady.²¹

2.3.4 Kontrola zákonitosti nadnárodní fúze a osvědčení

Nařízení vychází z jednoduché myšlenky, že někdo nezávislý na fúzujících společnostech musí ověřit, zda výše uvedený postup fúze byl dodržen. K přezkoumání dochází jednak u přípravy založení SE a jednak u dokončení založení SE nadnárodní fúzí.

V první fázi je nutné přezkoumání zákonitosti *přípravy* založení SE a to podle právních předpisů platných pro fúze a. s. členského státu, jehož právu zúčastněná a. s. podléhá.²² Pokud budou splněny všechny požadavky a formality, které ukládá Nařízení a rovněž ZoPOS, posléze soud, notář nebo příslušný úřad vystaví osvědčení, jež potvrzuje splnění všech formalit a úkonů. Orgán veřejné moci nezkoumá, zda byly příslušné podmínky splněny i u ostatních zúčastněných společností neboť každá zúčastněná společnost si o přezkum a vydání osvědčení požádá ve svém státě, jehož právem se řídí. Osvědčení o zákonitosti přípravy je veřejnou listinou a musí obsahovat náležitosti obsažené v zákoně o SE, jedná se zejména o popis notáře, místo, den, měsíc a rok sepsání osvědčení, údaj jakým způsobem

²⁰ DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost a Evropská společnost*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2009. 936 s. ISBN 978-80-7357-430-7.

²¹ DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních společností a družstev*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008. 393 s. ISBN 978-80-7357-376-8.

²² ŠPATNÁ, Blanka. *Přeshraniční a nadnárodní fúze obchodních společností z ČR a dalších členských států EU*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2010. ISBN 978-80-7418-058-3.

byla ověřena existence zúčastněné společnosti, otisk úředního razítka notáře, jeho podpis atd.²³

V druhé fázi přezkoumání zákonitosti *dokončení* založení SE je třeba přezkoumat, zda je možné, aby SE vznikla. Zde již dochází ke kontrole za všechny zúčastněné společnosti dohromady a to jediným orgánem veřejné moci toho členského státu, jehož právním řádem se má nástupnická SE řídit po svém vzniku. Orgán veřejné moci bude vycházet z již pořízených osvědčení o zákonitosti přípravy, které mu každá zúčastněná společnost předloží, neprovádí se zde plný přezkum. Notář, je oprávněn po přezkoumání vydat osvědčení o zákonitosti o dokončení založení SE nadnárodní fúzí, přičemž náležitosti, jež musí obsahovat, jsou obsaženy v Nařízení. Osvědčení je rovněž veřejnou listinou. Česká zúčastněná společnost pro vydání osvědčení o dokončení předloží dokumenty specifikované vyhláškou č. 204/2008 Sb., o listinách, které je česká zúčastněná společnost povinna předložit notáři k vydání osvědčení o zákonnosti dokončení založení evropské společnosti fúzí. Především se jedná o projekt založení SE fúzí v českém jazyce a v úředních jazycích všech členských států, jejichž právními předpisy se jednotlivé zahraniční zúčastněné společnosti řídí atd.²⁴

2.3.5 Zápis do obchodního rejstříku

Evropská společnost vzniká dnem zápisu do příslušného národního obchodního rejstříku určeného členským státem, v případě ČR, vzniká zápisem do obchodního rejstříku. Nařízení částečně upravuje zápis SE do obchodního rejstříku, stanovuje však povinnost zveřejnění v Obchodním věstníku zápis a uložení listin do obchodního rejstříku.²⁵

2.3.6 Zapojení zaměstnanců do záležitosti evropské společnosti

Zapojením zaměstnanců se rozumí mechanismus, včetně *informování, projednávání a účasti*, pomocí něhož mohou zástupci zaměstnanců ovlivňovat rozhodnutí, jež mají být ve společnosti přijata.²⁶

²³ DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost a Evropská společnost*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2009. 936 s. ISBN 978-80-7357-430-7.

²⁴ ŠPATNÁ, Blanka. *Přeshraniční a nadnárodní fúze obchodních společností z ČR a dalších členských států EU*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2010. ISBN 978-80-7418-058-3.

²⁵ ŠPATNÁ, Blanka. *Přeshraniční a nadnárodní fúze obchodních společností z ČR a dalších členských států EU*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2010. ISBN 978-80-7418-058-3.

²⁶ DOLEČEK, Marek. Přeměny obchodních společností. In. *BusinessInfo* [online]. 2009 [cit. 2011-07-10]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/nadnarodni-formy-spolecnosti-eas-opu/1000818/50052/>.

- **Informováním** se rozumí poskytování informací zaměstnancům o záležitostech SE;
- **Projednáním** se rozumí navázání dialogu mezi příslušným orgánem SE a zaměstnanci, a to tak, aby zaměstnanci měli možnost vyjádřit své stanovisko k plánovaným opatřením na základě poskytnutých informací;
- **Účastí**, čímž je myšleno právo vlivu. Dle stanovených podmínek vyjmenovaných v ZoPOS mají zaměstnanci nástupnické společnosti po zápise přeshraniční fúze do obchodního rejstříku právo vlivu, čímž se rozumí právo volit a být volen, jmenovat, doporučovat nebo souhlasit či nesouhlasit s volbou nebo jmenováním členů dozorčí rady nebo kontrolní komise nástupnické společnosti.

Tento mechanismus lze realizovat až přijetím odpovídající úpravy zapojení, a to nejlépe dohodou dosaženo v procesu vyjednávání, v němž důležitou roli hraje vyjednávací výbor, jehož úkolem je zastupovat zaměstnance při vyjednávání o způsobu a rozsahu zapojení do záležitostí SE. Vyjednávací výbor je vytvořen ze zástupců alespoň dvou členských států, přitom platí, že vyjednávání o zapojení se řídí právními předpisy státu, v němž má mít nástupnická SE sídlo.²⁷

2.3.7 Evropská společnost jako důsledek nadnárodní fúze

Jak již bylo zmíněno, důsledkem nadnárodní fúze je evropská společnost nebo také evropská akciová společnost (*Societas Europaea*), která představuje historicky druhou z nadnárodních forem obchodních společností, upravených normami komunitárního práva, přímo aplikovatelnými na území jednotlivých členských států Evropské unie.²⁸ Jejím smyslem je především usnadnit volný pohyb kapitálu v rámci celé Evropské unie a sjednotit právní formy obchodních společností v EU.

SE je právnickou osobou, jejíž základní kapitál je rozvržen na akcie a každý akcionář ručí za závazky společnosti jen do výše svého upsaného základního kapitálu. Základní kapitál SE se vyjadřuje v eurech a musí činit nejméně 120 000 eur respektive sumu, jejíž přepočten v Kč činí tuto částku. Členské státy, které doposud nepřijaly jednotnou měnu euro, smějí vyjádřit základní kapitál a zpracování a zveřejňování účetní závěrky v národní měně. Český zákonodárce této možnosti využívá, proto má-li SE sídlo v ČR, musí být základní kapitál SE

²⁷ DOLEČEK, Marek. Přeměny obchodních společností. In. *BusinessInfo* [online]. 2009 [cit. 2011-07-10]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/nadnarodni-formy-spolecnosti-eas-opu/1000818/50052/>.

²⁸ DĚDIČ, Jan a Petr ČECH. *Evropská akciová společnost*. 1. vyd. Praha: POLYGON, 2006. 632 s. ISBN 80-7273-133-5.

vyjádřen a účetní závěrka zpracována a zveřejněna v českých korunách. Před nebo za firmou musí evropská společnost uvádět zkratku „SE“.²⁹

V České republice vzniklo v roce 2011 více evropských společností (nejen prostřednictvím nadnárodní fúze) než v celé EU. Od začátku roku 2011 vzniklo v Česku 137 evropských společností a ve všech ostatních členských státech EU dohromady vzniklo jen 35. Přičemž v celé EU sídlí 871 evropských společností a z toho 481 (55 %) v České republice viz Tab. 2. 1. Podle průzkumu jenž prováděla firma Společnosti Online, stojí za vznikem těchto subjektů především možnost dosadit do vedení méně osob, než jak je tomu v případě akciové společnosti a tak podnikatelé ušetří personální náklady. Druhým důvodem byla prestižní právní forma, která byla nejdůležitější pro 25 % dotazovaných respondentů. Třetím důvodem v pořadí byla možnost daňové optimalizace, čtvrtým získání větší anonymity vlastníka a poslední příčku obsadila možnost přesunout firmu do zahraničí. Následující tabulka uvádí přehled vývoje počtu evropských společností ve vybraných členských státech EU v jednotlivých letech a následně je připojen i graf pro lepší orientaci.³⁰

Tab. 2.1 Vývoj počtu evropských společností ve vybraných zemích EU

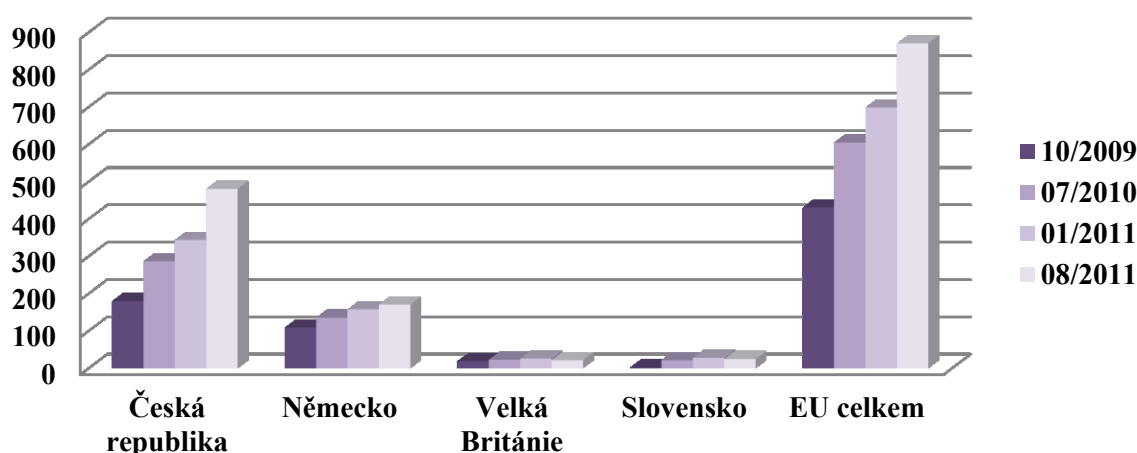
Země	10/2009	07/2010	01/2011	08/2011
Česká republika	180	287	344	481
Německo	109	136	158	171
Velká Británie	19	23	26	22
Slovensko	2	22	28	35
EU celkem	431	605	699	871

Zdroj: www.ekonomika.moneymag.cz

²⁹ DOLEČEK, Marek. Přeměny obchodních společností. In: *BusinessInfo* [online]. 2009 [cit. 2011-07-10]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/nadnarodni-formy-spolecnosti-eas-opu/1000818/50052/>.

³⁰ MED, V Česku letos vzniklo více evropských firem než v celé EU. In: *MoneyMag* [online]. 2011 [2011-11-08]. Dostupné z: <http://ekonomika.moneymag.cz/404-v-cesku-letos-vzniklo-vice-evropskych-firem-nez-v-cele-eu>.

Graf 2.3 Vývoj počtu evropských společností ve vybraných zemích EU

Zdroj: vlastní zpracování

Mezi největší evropské společnosti ve světě patří Allianz, BASF, či Porsche Automobil Holding. Zkratku SE nese v České republice například dopravce NH - TRANS, realitní FINEP Holding a třeba na Kypru je to registrované RPG Industries Zdeňka Bakaly a KKCG SE Karla Komárka.³¹

V současné době lze zakoupit prostřednictvím internetu tzv. ready made evropskou společnost. Přičemž ready made neboli tzv. předem založená společnost je již obchodním soudem registrovaná společnost, která je určena pouze k prodeji novému podnikateli. Pro koupi takovéto společnosti stačí pouze najet na webové stránky a zadat adresu např. www.spolecnostiprovas.cz a vybrat si ze seznamu předem založených společností typu SE a do „24 hodin“ se můžete stát vlastníkem.

2.3.7.1 Účast evropské společnosti na přeshraniční fúzi

§ 56 odst. 1 obchodní zákoník říká, že: „Obchodní společnost (dále jen „společnost“) je právnickou osobou založenou za účelem podnikání, nestanoví-li právo Evropských společenství či zákon jinak. Společnostmi jsou veřejná obchodní společnost ... evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení.“³²

Z výše uvedeného vyplývá, že SE se řadí v ČR mezi obchodní společnosti, nastává zde otázka, zda i SE se může zúčastnit přeshraniční fúze obchodních společností podle ZoPOS, tzn. s a. s. nebo s. r. o. V této souvislosti nastává další otázka a to v případě přípustnosti této přeměny jestli nástupnická společnost musí mít formu SE či nikoliv.

³¹ ŠITNER, Roman. O statut „evropská firma“ je zájem. *Hospodářské noviny IHNED* [online]. 2008 [cit. 2011-12-18]. ISSN 1213-7693. Dostupné z: <http://hn.ihned.cz/c1-22821260-o-statut-evropska-firma-je-zajem>.

³² § 56 odst. 1 obchodní zákoník

Touto problematikou se zabýval pan Tomáš Dvořák a došel k závěru, že: „SE se může účastnit přeshraniční fúze, a to jak s jinou SE, tak i s a. s. Nástupnický subjekt ovšem musí mít vždy právní formu SE.“³³ Svě tvrzení následně opírá o jednotlivé články uvedené v Nařízení.

Otázkou SE a přeshraniční fúze se zabývala i paní Blanka Špatná, která má částečně odlišný názor na danou problematiku oproti panu Dvořákovi.

Přikláním se k názoru paní Blanky Špatné, neboť jak už bylo zmíněno, SE se v ČR dle obchodního zákoníku řadí mezi obchodní společnosti, tudíž i pojem obchodní společnost v ZoPOS by se měl vztahovat i na SE. Druhým důvodem dle paní Blanky Špatné je, cituji: „ ... úvodní ustanovení Nařízení odst. 5 dává členským státům povinnost, zajistit, aby nedocházelo k diskriminaci SE vyplývající z rozdílného přístupu k SE, ve srovnání s a. s. a dále čl. 10 Nařízení, říká, že s výhradou tohoto Nařízení, se k SE v každém členském státě přistupuje tak, jako kdyby se jednalo o a. s., založenou podle práva členského státu, ve kterém má sídlo.“³⁴ Odpověď na první otázku zní, ano SE se může účastnit přeshraniční fúze.

V této kapitole jsou definovány přeshraniční a nadnárodní fúze. Přeshraniční fúze jsou upraveny ZoPOS a ustanovení Nařízení se na ně nevztahuje, tudíž pro účely ZoPOS je SE se sídlem v ČR považována za národní a. s. a u přeshraniční fúze se nejedná o založení SE nadnárodní fúzí, proto také nástupnická společnost v důsledku fúze může mít i jinou právní formu, než SE.

2.4 Přeshraniční versus nadnárodní fúze

Obecně lze definovat přeshraniční a nadnárodní fúzi jako fúzi společností, kdy minimálně dvě zúčastněné společnosti podléhají právu různých států. V podstatě se dá říct, že přeshraniční fúze je podmnožinou nadnárodní fúze.

Mezi uvedenými fúzemi je rozdíl jednak ve výsledku a v právních předpisech, které se na proces fúze aplikují. Tak např. výsledkem nadnárodní fúze je vždy společnost s právní formou SE, kdežto u přeshraniční fúze společnost nabývá právní formu a. s., s. r. o. apod. Z hlediska právních předpisů se nadnárodní fúze řídí především Nařízením, přičemž uvedený druhý způsob fúze se jím neřídí vůbec, z tohoto důvodu vznikají také odlišnosti

³³ DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních společností a družstev*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008. 393 s. ISBN 978-80-7357-376-8. s. 131.

³⁴ ŠPATNÁ, Blanka. *Přeshraniční a nadnárodní fúze obchodních společností z ČR a dalších členských států EU*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2010. ISBN 978-80-7418-058-3. s. 75.

např. u náležitostí projektu nadnárodní fúze a u písemností, které se předkládají notáři k vydání osvědčení. Odlišnosti lze rovněž najít v právních formách, které se mohou zúčastnit takových to fúzí.

Z hlediska komparace výhod a nevýhod mezi uvedenými dvěma možnostmi se domnívám, že nadnárodní fúze, po umožnění přeshraničních fúzí 10. směrnicí a v České republice účinností ZoPOS ztratila trochu na významu, už není tak zajímavou alternativou pro uskutečnění přeshraniční přeměny. Jelikož nadnárodní fúze je spíše určena pro podnikání většího rozsahu, což v podstatě odpovídá právní formě společností, které tímto způsobem mohou fúzovat, zatímco přeshraniční fúze jsou možné i pro další formy obchodních společností, a tím je dána možnost menším, středním podnikům uskutečňovat přeshraniční aktivity.

Každopádně, ať už se jedná o přeshraniční fúzi či nadnárodní fúzi, z mého pohledu jde o komplikovaný proces, který je doprovázen jak administrativní tak i finanční a časovou náročností.

2.5 Účetní aspekty přeshraniční fúze

Nařízení neupravuje účetní a daňovou regulaci nadnárodní fúze a přímo odkazuje na národní právo členského státu, v němž bude mít nástupnická SE sídlo. Z tohoto důvodu je používán pojem přeshraniční fúze, neboť s pojmem nadnárodní fúze české předpisy nepracují. Pokud v následujícím textu nebude uvedeno jinak, bude se uvedena účetní regulace týkat přeshraniční fúze do ČR, kdy zaniká zahraniční subjekt a česká společnost je nástupnická, platná do roku 2011, tzn. před Novelou.

Účetní právní předpisy upravující postupy účtování účetních jednotek zúčastněných na přeshraniční fúzi v ČR jsou následující:

- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoÚ“),
- Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví,
- Český účetní standard pro podnikatele č. 011 - *Operace s podnikem*, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ČSÚ 011“).

2.5.1 Rozhodný den

Jednou ze základních náležitostí projektu přeshraniční fúze je rozhodný den, který je definován v ZoPOS v § 10 odst. 1: *„Rozhodným dnem fúze ... se rozumí den, od něhož se jednání zanikající obchodní společnosti ... považuje z účetního hlediska za jednání uskutečněná na účet nástupnické obchodní společnosti ...“*³⁵

Z věcného hlediska je rozhodný den vnímán jako začátek společného hospodaření na účet nástupnické společnosti. Dle české úpravy leží tento den v minulosti a nemůže předcházet o více jak 12 měsíců den, v němž bude podán návrh na zápis fúze do OR. Stanovení dne, od něhož vznikají účetní účinky fúzí, však v právních prepisech různých států není jednotné. Některé státy předsunují účetní účinky fúze před právní účinky fúze (v ČR nastávají dnem zápisu do OR) a některé státy zas právní a účetní účinky spojují. Nesoulad mezi různým pojetím účinků rozhodného dne vyvolává komplikovanou situaci mezi různými zeměmi při přípravě přeshraniční fúze.³⁶

Tento problém má vyřešit již zmíněná Novela ZoPOS, díky níž se do § 10 odst. 3 ZoPOS dostal dovětek: *„Jako rozhodný den přeměny může být stanoven nejpozději den zápisu fúze ... do obchodního rejstříku.“*³⁷

Tedy novela dává možnost volby stanovení rozhodného dne a to:

- před právní účinky fúze, tedy nadále uplatňování zažitých pravidel, kdy existuje možnost „účetního spojení“ fúzujících společností ještě před právním spojením, nebo
- spojení právních a účetních účinků fúze bude spojeno se skutečným zánikem zanikající společnosti a přechodu jmění na nástupnickou společnost.

Zřejmě volba stanovení rozhodného dne zjednoduší fúze českých společností se společnostmi s různou právní úpravou účetních účinků, přičemž české společnosti získají značnou konkurenční výhodu a především dojde i k naplňování záměrů EU v oblasti odstraňování bariér pro volný pohyb kapitálu.

³⁵ § 10 odst. 1 ZoPOS

³⁶ HLAVÁČ, Jiří. Novela zákona o přeměnách. In: *BusinessInfo* [online]. 2011 [2012-01-12]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/obchodni-pravo/novela-zakona-o-premenach/1000456/61663/>.

³⁷ §10 odst. 3 sbírky zákonů č. 355/2011

2.5.2 Den účetní závěrky použité pro stanovení podmínek

Další náležitostí projektu fúze, jež navazuje na účetnictví je stanovení dne účetních závěrek fúzujících korporací pro stanovení podmínek přeshraniční fúze. Jedná se o dohodnutý den, ke kterému se zpracují účetní závěrky, z nichž se bude při přeshraniční fúzi vycházet pro stanovení zejména výměnných poměrů akcií či podílů. Nejdříve to může být den předcházející rozhodný den, jinak jakýkoliv další den po rozhodném dni fúze.³⁸

Konečná účetní závěrka (dále jen „KÚZ“) se sestavuje jako řádná nebo mimořádná účetní závěrka ke dni, který předchází rozhodnému dni fúze. Pokud bude den předcházející rozhodný den fúze totožný s koncem účetního období, tj. hospodářského či kalendářního roku bude sestavena *řádná KÚZ*. *Mimořádná KÚZ* se sestavuje v případě, pokud den předcházející rozhodný den bude ležet v průběhu účetního období. Dle ZoPOS se sestavuje *meztimní KÚZ*, zda uplyne více jak 6 měsíců od sestavení řádné KÚZ až do dne vyhotovení projektu přeshraniční fúze. Nově jí není třeba sestavovat, jestliže s nevypracováním souhlasili všichni společníci všech zúčastněných společností na fúzi.

Účetní závěrky jsou sestaveny podle legislativní účetní úpravy jednotlivých členských států, z nichž pochází zúčastněné společnosti. Zahajovací rozvaha obsahuje souhrnné údaje dle české účetní regulace nástupnické společnosti.

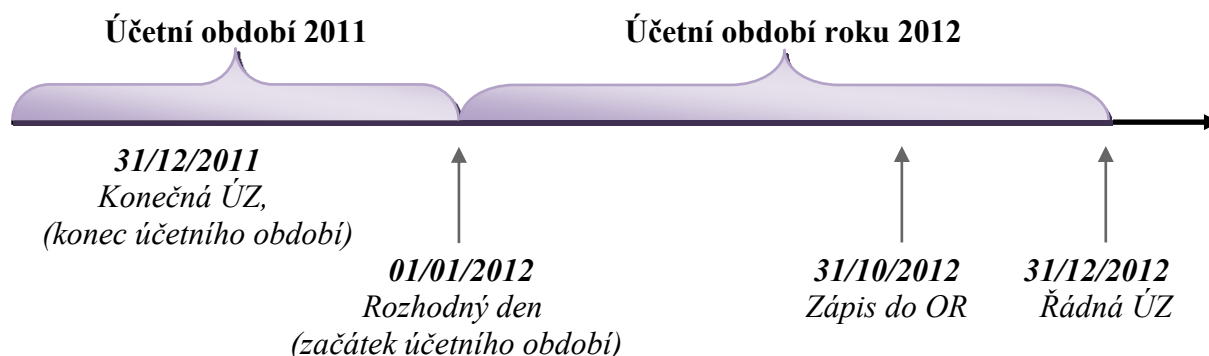
2.5.3 Účetní období

Současně s novelou ZoPOS dochází také k novele ZoÚ především v oblasti účetního období v návaznosti na flexibilitu rozhodného dne.

Dle ZoÚ končí účetní období u českých obchodních společností zúčastněných přeshraniční fúze dnem, jenž předchází rozhodnému dni. Další účetní období tímto dnem začíná. Tedy je-li účetním obdobím kalendářní rok, viz Schéma 2.1, pak konec účetního období připadá na 31. 12. 2011 a začátek nového období na 1. 1. 2012. Účetní období, které bylo započato rozhodným dnem, končí posledním dnem účetního období, ve kterém byl proveden zápis přeshraniční fúze do obchodního rejstříku. V tomto případě konec účetního období připadá na 31. 12. 2012.

³⁸ SKÁLOVÁ, Jana a Pěva ČOUKOVÁ. *Účetní a daňové dopady transakcí v kapitálové společnosti*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 430 s. ISBN 978-80-7357-485-7.

Schéma č. 2.1 Rozhodný den předchází přípravu projektu fúze³⁹

Zdroj: http://kfua.vse.cz/media/Konference/Fuze/Workshop_Fuze-2011_Skalova.pdf

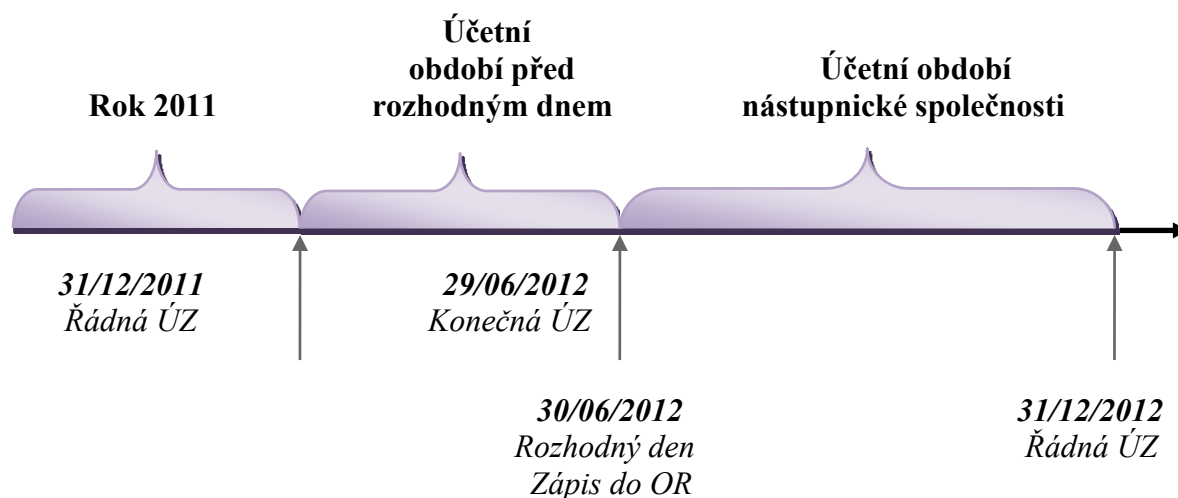
Česká nástupnická společnost otevírá účetní knihy k rozhodnému dni fúze a vede účetnictví samostatně od tohoto dne do dne zápisu fúze do OR. Současně je nutné zajistit účetnictví zanikajících zahraničních společností tak, aby bylo v souladu s českými právními předpisy a aby bylo možné účetnictví těchto společností k datu zápisu fúze do OR převzít do zahajovací rozvahy české nástupnické společnosti s účinky od rozhodného dne fúze. Tzn., že každá zúčastněná společnost vede samostatně účetnictví do dne zápisu fúze do OR a ke dni zápisu se „sloučí“ samostatně vedená účetnictví zúčastněných společností do jednoho účetnictví nástupnické společnosti. Je to dáno především z důvodu, aby při případném nezapsání do OR mohly společnosti pokračovat dále v účtování, jako kdyby žádná fúze nebyla plánována.⁴⁰

Následující schéma uvádí alternativu, kdy je možno nově stanovit rozhodný den do budoucnosti.

³⁹ SKÁLOVÁ, Jana. Účetní souvislosti zákona o přeměnách. In: KFÚA VŠE: *Regulační prostředí pro fúze a akvizice* [online]. Praha, 2011 [cit. 2012-01-11]. Dostupné z: http://kfua.vse.cz/media/Konference/Fuze/Workshop_Fuze-2011_Skalova.pdf.

⁴⁰ SKÁLOVÁ, Jana a Pěva ČOUKOVÁ. *Účetní a daňové dopady transakcí v kapitálové společnosti*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 430 s. ISBN 978-80-7357-485-7.

Schéma č. 2.2 Rozhodný den spojen s datem zápisu do OR⁴¹

Zdroj: http://kfua.vse.cz/media/Konference/Fuze/Workshop_Fuze-2011_Skalova.pdf

2.5.4 Ocenění jmění KÚZ

S ohledem na možnost stanovení rozhodného dne do budoucna není možné vztáhnout pouze datum ocenění ke KÚZ, ale ke dni zpracování poslední řádné, mimořádné anebo KÚZ sestavené zanikající společnosti před vyhotovením projektu fúze. Z tohoto hlediska vyplývá, že ocenění jmění bude provedeno vždy k okamžiku předcházející vypracování projektu fúze. Ocenění bude nově promítnuto do účetnictví po datu poslední účetní závěrky sestavované před vypracováním projektu fúze.

Pokud ZoPOS vyžaduje ocenění jmění zanikající právnické osoby zúčastněné na přeshraniční fúzi, přičemž zanikající právnickou osobou je zahraniční osoba a nástupnická společnost má nebo má mít sídlo na území ČR, musí být jmění zahraniční osoby oceněno posudkem znalce dle tohoto zákona. Ocenění jmění není nově vyžadováno v případě, kdy jmění bylo již oceněno a odpovídá-li toto ocenění požadavkům stanoveným příslušným předpisem EU pro oceňování nepeněžitých vkladů v a. s. nebo je součástí znalecké zprávy.⁴²

Dle ZoPOS při fúzi sloučením s. r. o. nebo a. s. je zanikající společnost povinna nechat ocenit své jmění posudkem znalce, mají-li být v důsledku fúze sloučením vydány nové akcie, zvyšují-li se dosavadní vklady společníků apod. Jednoduše řečeno v případech, kdy dojde k zvýšení základního kapitálu nástupnické společnosti ze jmění zanikající společnosti, je

⁴¹ SKÁLOVÁ, Jana. Účetní souvislosti zákona o přeměnách. In: KFÚA VŠE: *Regulační prostředí pro fúze a akvizice* [online]. Praha, 2011 [cit. 2012-01-11]. Dostupné z: http://kfua.vse.cz/media/Konference/Fuze/Workshop_Fuze-2011_Skalova.pdf.

⁴² § 59zb odst. 2 sbírky zákonů č. 355/2011

společnost povinna nechat si ocenit jmění znalcem, přičemž ocenění jmění představuje ocenění podniku jako celku. V tomto případě se majetek a závazky oceňují reálnou hodnotou k okamžiku ocenění tj. ke konci rozvahové dne. Dojde-li k fúzi mateřské a dceřiné společnosti, ve které je matka jediným akcionářem nedochází ke zvyšování ZK a tudíž zde nevzniká povinnost ocenění jmění.

V případě povinnosti ocenění jmění zanikající společnosti mohou nastat 2 varianty:

- V případě, kdy zanikající zahraniční společnost již zohlednila ocenění reálnými hodnotami ve své účetní závěrce, česká nástupnická společnost přebírá aktiva a pasiva do své zahajovací rozvahy po zohlednění přecenění;
- V případě, kdy zanikající zahraniční společnost ocenění reálnými hodnotami ve své účetní závěrce nezohlednila, tak česká nástupnická společnost toto ocenění zohlední v zahajovací rozvaze.⁴³

2.5.5 Odložená daň

Problematika odložené daně je řešena v ČÚS č. 003. Podle něj dochází při přecenění aktiv při přeměnách společností k rozdílu, jenž vyústí v odloženou daň. V případě, kdy je dána povinnost ocenění jmění zanikající společnosti dle ZoPOS, vzniká povinnost dle ZoÚ ocenit její majetek a závazky na reálnou hodnotu. Toto ocenění má dopad pouze na jejich účetní hodnoty. Jedná se především o případy, kdy účetní hodnota majetku je zvýšena či snížena na reálnou hodnotu, ale daňová základna zůstává nezměněna. Aktiva, u nichž tyto rozdíly vznikly, se zahrnou do výpočtu odložené daně. Odložená daň se zachytí v KÚZ zanikající společnosti a následně v zahajovací rozvaze nástupnické společnosti. Přičemž podkladem pro stanovení odložené daně mohou být pouze ty položky, které přecházejí na nástupnickou společnost.⁴⁴

Jelikož přecenění na reálnou hodnotu např. u budov je zachyceno na účtu 418 - Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách, zaúčtuje se tam i s přeceněním související odložená daň viz níže.

- účetní hodnota budovy se v důsledku přecenění zvýší (vzniká odložený daňový závazek):

⁴³ SKÁLOVÁ, Jana a Pěva ČOUKOVÁ. *Účetní a daňové dopady transakcí v kapitálové společnosti*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 430 s. ISBN 978-80-7357-485-7.

⁴⁴ SKÁLOVÁ, Jana a Pěva ČOUKOVÁ. *Účetní a daňové dopady transakcí v kapitálové společnosti*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 430 s. ISBN 978-80-7357-485-7.

MD	D
021 – Stavby	418 – Oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách
418 – Oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách	481 – Odložený daňový závazek a pohledávka

- účetní hodnota budovy se v důsledku přecenění sníží (vzniká odložená daňová pohledávka):

MD	D
418 – Oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách	021 – Stavby
481 – Odložený daňový závazek a pohledávka	418 – Oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách

Nevznikne-li povinnost ocenit jmění u zanikající společnosti, nevzniká povinnost ocenit majetek a závazky na reálnou hodnotu, a tudíž zde nevzniká povinnost účtovat o odložené dani. Ale v případě, kdy vznikne povinnost ocenění jmění tak zvolený způsob ocenění znalcem má vliv na způsob výpočtu odložené daně a tím i vliv na výši některých položek rozvahy. Záležím na tom, zda v ocenění jmění jsou zohledněny daňové efekty či nikoliv.

Ocenění jmění společnosti v sobě nezahrnuje daňové efekty

V tomto případě rozdíl mezi hodnotou VK před přeceněním a hodnotou VK po přecenění (dle posudku znalce) je základnou pro výpočet odložené daně. Hodnotu odložené daně zjistíme, tak že uvedený rozdíl vynásobíme sazbou daně z příjmů platnou pro následující účetní období.

Ocenění jmění společnosti v sobě zahrnuje daňové efekty

V této alternativě je předpokládáno, že znalec pro ocenění jmění zohlední veškeré daňové efekty, a tudíž bude počítat i s odloženou daní. Zjištěný rozdíl v prvním případě, který v sobě nezahrnoval daňové efekty, je v této alternativě již snížen o odloženou daň. Tedy rozdíl z přecenění představuje v případě např. 20 % sazbě daně z příjmů jen 80 % skutečného rozdílu. Při zjištění výše odložené daně je nejprve třeba zjistit 100 % hodnotu rozdílu, který se jednoduše získá podílem rozdílu k 80 %. Následně se odložená daň spočítá jako rozdíl mezi 100 % hodnotou rozdílu z přecenění a hodnotou VK před přeceněním a hodnotou VK po přecenění.

2.5.6 Zahajovací rozvaha

Ke dni předcházejícímu rozhodný den se sestavuje KÚZ, kdežto k rozhodnému dni se vždy sestavuje zahajovací rozvaha nástupnické společnosti. Jelikož se při přeshraniční fúzi vychází nejméně ze dvou účetní závěrek, jež jsou konsolidovány do jednoho celku, postupuje účetní jednotka při zhotovení zahajovací rozvahy podle jedné z konsolidačních metod uvedených v ČÚS 020 – Konsolidována účetní závěrka, jedná se o plnou, ekvivalenční a poměrnou metodu. Při konsolidaci však musí nástupnická společnost ještě zohlednit některé úpravy, které jsou popsány níže.⁴⁵

2.5.7 Vykázání majetku a závazků v zahajovací rozvaze

K rozhodnému dni musí česká nástupnická společnost majetek a závazky získané od zanikající zahraniční společnosti ocenit Dle ZoÚ. V případě přeshraniční fúze připouští ZoÚ dva způsoby ocenění jednotlivých složek majetku:

- ponecháním jednotlivých složek majetku v účetních zůstatkových cenách,
- ocenění jednotlivých složek majetku dle zvláštního předpisu.

Postup v české nástupnické společnosti není závislý na KÚZ zanikající zahraniční společnosti. Sestavená KÚZ zanikající zahraniční společnosti a navazující požadavky českých předpisů se mohou vyskytovat v následujících variantách:

- KÚZ *neobsahuje* přecenění na reálnou hodnotu a přecenění *není/je* vyžadováno ZoPOS – *majetek a závazky budou převzaty do zahajovací rozvahy v účetních cenách ze zahraniční bez přecenění/přecenění bude promítnuto až do zahajovací rozvahy.*
- KÚZ *obsahuje* přecenění na reálnou hodnotu a toto přecenění je v souladu se ZoPOS – *majetek a závazky budou převzaty do zahajovací rozvahy v účetních hodnotách po přecenění.*⁴⁶

V případech, kdy je vyžadováno ZoPOS ocenění jmění zanikající zahraniční společnosti a toto přecenění na reálnou hodnotu není zohledněno v KÚZ zanikající zahraniční společnosti nebo není v souladu se s tímto zákonem, vykáže česká nástupnická společnost

⁴⁵ FERENČÁKOVÁ, Jana. Česko-Slovenské fúze - účetní a daňové aspekty. Praha, 2011. Diplomová práce. VŠE v Praze, Fakulta financí a účetnictví, Katedra finančního účetnictví a auditingu.

⁴⁶ SKÁLOVÁ, Jana a Pěva ČOUKOVÁ. Účetní a daňové dopady transakcí v kapitálové společnosti. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 430 s. ISBN 978-80-7357-485-7. s. 318.

požadované ocenění v zahajovací rozvaze sestavené k rozhodnému dni. Společnost bude postupovat následovně:

- Budou-li v KÚZ vykázány cenné papíry k obchodování, deriváty k obchodování apod. nepřeceněné na reálnou hodnotu, je nutno provést přecenění na reálnou hodnotu a změny promítnout do zahajovací rozvahy rozvahově (pokud nebyly zaúčtovány do nákladů či výnosů v KÚZ).⁴⁷ Z důvodu přecenění dojde buď ke zvýšení či snížení reálné hodnoty např. u majetkových cenných papírů k obchodování viz účtování níže:

MD	D
251 – Majetkové CP k obchodování	418 – Oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách
418 – Oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách	251 – Majetkové CP k obchodování

- V případě realizovatelných CP či majetkových účastí, které nebyly přeceněny, se změna reálné hodnoty vykáže rovněž rozvahově v zahajovací rozvaze. Např. dojde ke zvýšení/snížení reálné hodnoty u ostatních cenných papírů.⁴⁸

MD	D
257 – Ostatní CP	414 – Oceňovací rozdíl z přecenění majetku a závazků
414 – Oceňovací rozdíl z přecenění majetku a závazků	257 – Ostatní CP

- Na reálnou hodnotu se rovněž přecení i ostatní majetek a závazky v případě vyžaduje-li to nástupnická společnost a to na základě znaleckého ocenění jednotlivých složek majetku. Příkladem lze uvést zvýšení/snížení hodnoty pozemků, zásob:

MD	D
013 – Pozemky 132 – Zásoby	418 – Oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách
418 – Oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách	013 – Pozemky 132 – Zásoby

V této souvislosti je nutné, aby společnost vykázala oceňovací rozdíl k nabytému majetku nebo goodwill.

⁴⁷ SKÁLOVÁ, Jana a Pěva ČOUKOVÁ. *Účetní a daňové dopady transakcí v kapitálové společnosti*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 430 s. ISBN 978-80-7357-485-7.

⁴⁸ ŠEBESTÍKOVÁ, Viola. *Účetní operace kapitálových společností (daňové a právní souvislosti)*. 3. vyd. Praha: GRADA, 2011. 250 s. ISBN 978-80-247-4018-8.

2.5.7.1 Oceňovací rozdíl k nabytému majetku

Rozdíl mezi oceněním podniku jako celku a účetním oceněním majetku v účetnictví zanikající společnosti sníženým o převzaté závazky se nazývá oceňovací rozdíl k nabytému majetku. V případě, kdy je ocenění podniku jako celku vyšší/nížší než účetní ocenění majetku sníženého o převzaté závazky vzniká kladný/záporný oceňovací rozdíl a účetně se zachytí následně.

MD	D
097 – Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	418 – Oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách
418 – Oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách	097 – Oceňovací rozdíl k nabytému majetku

Příčemž tento kladný/záporný rozdíl se účetně odepisuje rovnoměrně po dobu 180 měsíců do nákladů/výnosů.

2.5.7.2 Goodwill

Rozdíl mezi oceněním podniku jako celku a souhrnem jeho individuálně přeceněných složek majetku sníženým o převzaté závazky se nazývá goodwill. Je-li ocenění podniku vyšší/nížší než souhrn jeho individuálně přeceněných složek majetku snížený o převzaté závazky vzniká aktivní/pasivní goodwill, který lze odepisovat rovnoměrně minimálně 60 měsíců do nákladů/výnosů. Účetně se aktivní/pasivní goodwill vzniklý přeshraniční fúzí zachytí následovně.⁴⁹

MD	D
015 – Goodwill	418 – Oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách
418 – Oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách	015 – Goodwill

2.5.8 Korekce v zahajovací rozvaze

Zanikající zahraniční společnost může ve svém účetnictví vykazovat položky aktiv a pasiv odlišně oproti českému účetnictví, proto je nutno provést úpravu a vykázat jen takové položky aktiv a pasiv v zahajovací rozvaze, které odpovídají české účetní regulaci. Případné

⁴⁹ SKÁLOVÁ, Jana a Pěva ČOUKOVÁ. *Účetní a daňové dopady transakcí v kapitálové společnosti*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 430 s. ISBN 978-80-7357-485-7.

rozdíly vykáže česká nástupnická společnost v pasivech na účtu 417 – Rozdíly z přeměn společností.⁵⁰

Jestliže společnosti zúčastněné přeshraniční fúze mezi sebou obchodují, vznikají jim vzájemné pohledávky a závazky z těchto transakcí. Je nutné věnovat zvýšenou pozornost těmto vzájemným vztahům v období od rozhodného dne do data zápisu do OR, k tomuto datu je potřeba eliminovat tyto vzájemné vztahy v zahajovací rozvaze.⁵¹

V případě české nástupnické společnosti, kdy „přichází“ majetek ze zahraniční, je nutné provést přepočet hodnot na českou měnu kursem devizového trhu vyhlášeným Českou národní bankou k rozhodnému dni přeshraniční fúze.

2.5.9 Ověření KÚZ a zahajovací rozvahy auditorem

Povinnost účetní jednotky nechat si ověřit KÚZ auditorem je dána v ZoÚ. ZoPOS říká, že v případě, kdy alespoň jedna ze zúčastněných společností na vnitrostátní fúzi má povinnost ověření KÚZ auditorem, tak ostatní zúčastněné společnosti mají povinnost taktéž provést audit KÚZ. Vznikne-li tato povinnost, je třeba, aby nástupnická společnost nechala rovněž ověřit zahajovací rozvahu auditorem.

2.6 Daňové aspekty přeshraniční fúze

Česká legislativa týkající se daní je nesmírně bohatá, avšak pro účely této práce bude postačující ustanovení Zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoDP“).

Základním východiskem pro stanovení základu daně pro daň z příjmů právnických osob je účetnictví. I koncepce rozhodného dne byla převzata z účetnictví do daně z příjmů, tzn., že v případě úspěšného dokončení přeshraniční fúze operace zanikající společnosti vstupují do daňového základu.

2.6.1 Zdaňovací období, daňové přiznání

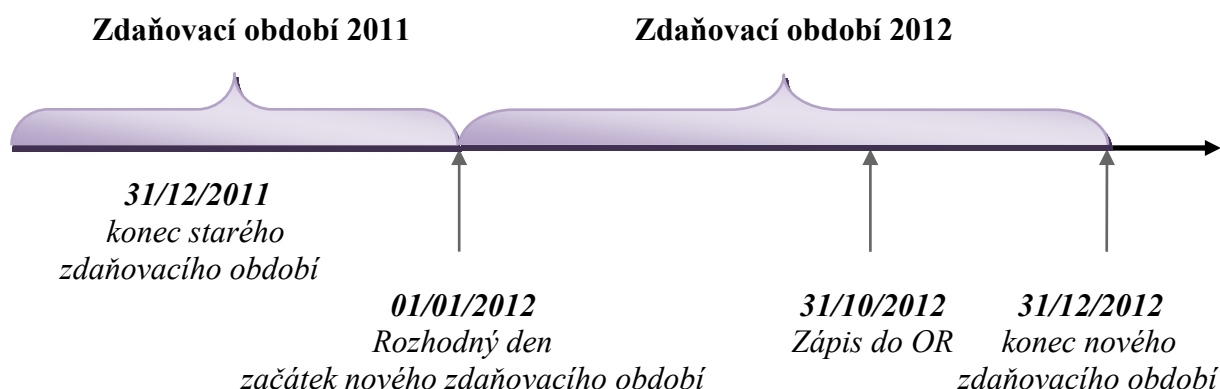
Zdaňovací období pro přeshraniční fúze je definováno v ZoDP: *„Zdaňovacím období je období od rozhodného dne fúze ... do konce kalendářního roku nebo hospodářského roku,*

⁵⁰ FERENČÁKOVÁ, Jana. Česko-Slovenské fúze - účetní a daňové aspekty. Praha, 2011. Diplomová práce. VŠE v Praze, Fakulta financí a účetnictví, Katedra finančního účetnictví a auditingu.

⁵¹ FERENČÁKOVÁ, Jana. Česko-Slovenské fúze - účetní a daňové aspekty. Praha, 2011. Diplomová práce. VŠE v Praze, Fakulta financí a účetnictví, Katedra finančního účetnictví a auditingu.

ve kterém byly fúze ... zapsány do obchodního rejstříku.⁵² Z ustanovení jasně vyplývá, že se jedná o zdaňovací období u české nástupnické společnosti. Jelikož jedno zdaňovací období rozhodným dnem začíná pro nástupnickou společnost, tak ke dni předcházející rozhodný den staré zdaňovací období končí. S koncem zdaňovacího období souvisí povinnost podat daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob a to ve standardních lhůtách.

Schéma 2.3 Zdaňovací období u české nástupnické společnosti*

Zdroj: vlastní zpracování

*Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok

2.6.2 Daňové ocenění majetku získaného při fúzi

Při nabytí majetku a závazků českou nástupnickou společností ze zahraničí v důsledku fúze se pro přepočtení těchto hodnot použije přepočtená zahraniční cena, jejíž definici lze nalézt v ZoDP. Stejně tak jako pro účetní účely se pro daňové účely použije kurs devizového trhu vyhlášený Českou národní bankou k rozhodnému dni. Při přepočtu hodnoty majetku a závazků se nepřihlíží k oceňovacím rozdílům z přecenění v souladu s právními předpisy příslušného státu pro účely fúze. Stejný kurz se použije pro přepočtení hodnoty níže uvedených položek ovlivňující základ daně.⁵³

2.6.3 Položky ovlivňující základ daně nástupnické společnosti

Mezi účetnictvím a daněmi existují vazby a proto není pochyb, že při stanovení základu daně z příjmů právnických osob se vychází z účetního výsledku hospodaření. Tento základ daně je mimo jiné ovlivněn položkami, které nástupnická společnost je oprávněná převzít, jedná se o:

⁵² § 17a ZoDP

⁵³ SKÁLOVÁ, Jana a Pěva ČOUKOVÁ. *Účetní a daňové dopady transakcí v kapitálové společnosti*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 430 s. ISBN 978-80-7357-485-7.

- **daňové rezervy a daňové opravné položky**, vytvořené zanikající společností, maximálně do výše stanovené českým zákonem č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů,
- **daňovou ztrátu**, která byla vyměřena a dosud neuplatněna zanikající společností,
- **položky odčitatelné od základu daně**, na něž vznikl nárok zanikající společnosti,
- **daňové odpisy hmotného a nehmotného majetku**. Nástupnická společnost je považována za vlastníka hmotného a nehmotného majetku, proto se při převzetí daňových odpisů nebudou vztahovat následující omezení. V tom případě česká nástupnická společnost jakožto právní nástupce odepíše tu část hodnoty, která ještě nebyla uplatněna jako náklad u zanikající společnosti. Hmotný majetek zatřídí do příslušné odpisové skupiny a bude odepisovat rovnoměrně příslušnou sazbou stanovenou pro další roky, kdežto nehmotný majetek odepisuje po zbývajícím počtu měsíců stanovených v ZoDP.⁵⁴

Z právního hlediska jsou přeshraniční fúze možné pro různé právní formy společností, avšak daňové výhody jsou přiznány jen vymezenému okruhu subjektů. V případě přeshraniční fúze sloučením budou tyto výhody kromě odpisů majetku poskytnuty za předpokladu, že:

- zanikající i nástupnická společnost je poplatníkem se sídlem nebo místem vedení na území ČR a má právní formu a. s. nebo s. r. o. nebo evropské družstevní společnosti,
- **zanikající společnost je daňovým rezidentem jiného členského státu EU a nástupnická společnost je poplatníkem se sídlem na území ČR a má právní formu a. s. nebo s. r. o. anebo evropské družstevní společnosti, a pokud majetek a závazky, jež přešly ze zanikající společnosti na nástupnickou společnost v důsledku fúze, nejsou součástí stále provozovny mimo území ČR,**
- zanikající společnost, která je poplatníkem v ČR a má právní formu a. s. nebo s. r. o. anebo evropské družstevní společnosti nebo je společností, jenž je daňovým rezidentem v jiném členském státě EU a majetek a závazky, jež přešly ze zanikající společnosti na nástupnickou, jsou součástí stále provozovny nástupnické společnosti na území ČR.⁵⁵

⁵⁴ FERENČÁKOVÁ, Jana. Česko-Slovenské fúze - účetní a daňové aspekty. Praha, 2011. Diplomová práce. VŠE v Praze, Fakulta financí a účetnictví, Katedra finančního účetnictví a auditingu.

⁵⁵ VOMÁČKOVÁ, Hana. *Účetnictví akvizicí, fúzí a jiných transakcí (vyšší účetnictví)*. 4. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2009. 560 s. ISBN 978-80-7273-157-2.

Nicméně, bude-li splněna některá z uvedených podmínek výše, ZoDP ukládá další omezení a to, že výhody nelze použít, pokud by hlavním důvodem pro uskutečnění fúze bylo snížení nebo vyhnutí se daňové povinnosti zejména, pokud by bylo zjevné, že pro fúzi neexistovaly řádné ekonomické důvody (např. restrukturalizace, zvyšování efektivity). Za neexistence těchto důvodů se považuje skutečnost, pokud by zanikající společnost nevykonávala činnost po dobu delší než 12 měsíců – ekonomický důvod tedy neexistuje (neprokáže-li se opak).⁵⁶

⁵⁶ VOMÁČKOVÁ, Hana. *Účetnictví akvizicí, fúzí a jiných transakcí (vyšší účetnictví)*. 4. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2009. 560 s. ISBN 978-80-7273-157-2.

3 Možná úskalí při vzniku Evropské společnosti

Přeshraniční fúze je jednou z možností přeshraničního spojení, které ovšem není snadné. Proces fúze je záležitostí, ve které se setkává celá řada hledisek a problémů, které je nutné řešit. Právní pohled je nutné zároveň skloubit i s pohledem účetním a daňovým, a z tohoto důvodu záměrem kapitoly bude zjistit, co „všechno“ je nutné zvládnout, aby taková přeměna byla úspěšná. Podkladem bude vybraná případová studie přeshraniční fúze neboli nadnárodní fúze sloučením se vznikem evropské společnosti, která se uskutečnila v roce 2008.

3.1 Představení zúčastněných společností

Z důvodu zachování anonymity zúčastněných společností bude použito neutrálních názvů. Zúčastněné společnosti u přeshraniční fúze jsou dvojího typu, a to zanikající a nástupnické. Stejně je tomu i u přeshraniční fúze sloučením, která je realizována mezi společnostmi „A“ a společností „B“, kde zanikající společností v rámci fúze je zahraniční společnost „B“ a nástupnickou společností je česká společnost „A“, resp. „AB“.

Společnost „A“ sídlící v Ostravě, byla založena v roce 1992 a do obchodního rejstříku zapsána dne 31. srpna 1992 jako společnost s. r. o., přičemž na základě rozhodnutí valné hromady ze dne 25. března 2004 změnila právní formu z s. r. o. na a. s. Její prvotní poslání spočívalo ve vnitrostátním a mezinárodním zasílatelství, zprostředkování obchodu a v jiné vedlejší činnosti týkající se přepravní činnosti. O několik let později rozšířila předmět podnikání o následující činnosti:

- koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej,
- poradenská činnost,
- zprostředkování finančních služeb,
- nákup, prodej a skladování paliv a maziv včetně jejich dovozu,
- pronájem a půjčování věcí movitých.

K datu sloučení nástupnická společnost disponovala následujícími podíly:

Tab. 3.1 Dlouhodobý finanční majetek společnosti „A“, a. s.

Podíl v %	Společnost
100 %	„A ₁ “, s. r. o.
100 %	„A ₂ “, a. s.
100 %	„A ₃ “, s. o. o.
95,1 %	„A ₄ “, s. r. o.
67 %	„A ₅ “, s. r. o, v likvidaci
28 %	„A ₆ “, d. o. o.
1 %	„A ₇ “, a. s.

Zdroj: vlastní zpracování

Společnost „B“ se sídlem na Kypru byla založena 9. září roku 2006 s právní formou Privat Limited Company. Dne 29. prosince 2007 však došlo ke změně právní formy společnosti na právní formu Public Limited Company (PLC) čemuž odpovídá veřejná a. s.⁵⁷ Jediným společníkem této společnosti je společnost „C“, která má rovněž sídlo na Kypru. Podnikatelské zaměření zanikající společnosti spočívalo takřka výlučně ve správě majetkových účastí, de facto společnost nevyvíjela žádnou podnikatelskou činnost a z toho jednoznačně plyne, že tato společnost byla založena jako investiční společnost.

Obě zúčastněné společnosti jsou účastny jednoho podnikatelského uskupení, jinými slovy, již před zahájením fúze se jedná o propojené subjekty. Zanikající společnost je hlavním akcionářem společnosti „A“. Do vztahu mateřská a dceřiná společnost vstoupily zúčastněné společnosti tím, že společnost „B“ koupila 90 % podíl na společnosti „A“. Zároveň společnost „B“ je společností ovládající a „A“ je ovládanou společností.

Tab. 3.2 Dlouhodobý finanční majetek „B“, PLC

Podíl v %	Společnost
90 %	„A“, a. s.

Zdroj: vlastní zpracování

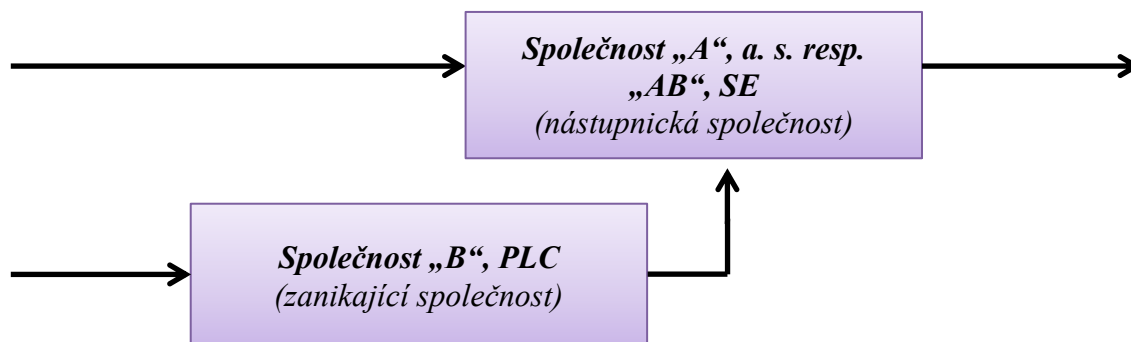
3.2 Právní aspekty

Považuji na místě, zmínit se o právních aspektech, které byly popsány v předešlé kapitole. Podmínka proveditelnosti přeshraniční fúze sloučením byla splněna,

⁵⁷ Z důvodu realizace fúze.

neboť zúčastněné společnosti mají právní formu uvedenou v Příloze I Nařízení tj. a. s., obě společnosti mají své sídlo a správní ústředí na území Evropského společenství a rovněž podléhají dvěma různým právním řádům, jmenovitě společnost „A“ podléhá právním předpisům České republiky a společnost „B“ podléhá právním předpisům Kyprské republiky.

Schéma 3.1 Fúze sloučením

Zdroj: vlastní zpracování

Od okamžiku zápisu fúze do obchodního rejstříku veškerá aktiva a pasiva zanikající společnosti přejdou na nástupnickou společnost, akcionáři zanikající společnosti se stanou akcionáři nástupnické společnosti, přičemž zanikající společnost zaniká a nástupnická společnost získá formu SE.

Obě společnosti, zanikající i nástupnická vyhotovily projekt fúze o založení evropské společnosti prostřednictvím fúze sloučením (všechny povinné náležitosti dle Nařízení uvedeny), který byl společně s KÚZ obou společností a zahajovací rozvahou podkladem pro zpracování třetí kapitoly.

3.2.1 Záměr fúze

Jak již bylo řečeno, ještě před fúzí se jedná o propojené subjekty, zápisem fúze sloučením do obchodního rejstříku dojde de facto k faktickému spojení obou zúčastněných společností, přičemž lze předpokládat, že dojde ke zjednodušení struktury podnikatelského seskupení, zlevnění „provozu“ obou zúčastněných společností (tj. odstranění nákladů na zveřejňování a uveřejňování povinných náležitostí, na odměny členům statutárních orgánů, na audity, správní poplatky, apod.), k získání výhodnější pozice z pohledu existence jediného transparentního subjektu ve vztahu k bankám a ostatním obchodním partnerům.

3.2.2 Časový harmonogram fúze

První úskalí z právního hlediska spočívá v dodržení potřebných lhůt v procesu fúze. V níže analyzované fúzi sloučením byl rozhodný den stanoven k 01/01/2008, tzn., aby fúze byla úspěšně dokončena, bylo zapotřebí dodržet v té době devíti měsíční lhůtu, a to do 30/09/2008 podat návrh na zápis fúze do obchodního rejstříku. Zúčastněné společnosti danou povinnost společně s ostatními souvisejícími informačními povinnostmi a ostatními povinnostmi (tj. sestavení konečných účetních závěrek zúčastněných společností, ověření těchto závěrek auditorem, sestavení zahajovací rozvahy, zpracování návrhu projektu fúze, přezkoumání projektu fúze znalcem, na jehož základě vydal znalec znaleckou zprávu, jejíž součástí je i ocenění jmění zanikající společnosti, vypracování zprávy představenstva o fúzi, notářem vydané osvědčení potvrzující splnění všech úkonů a formalit, apod.) splnily v řádných lhůtách.

K 31/07/2008 byla úspěšně přeshraniční fúze dokončena a k tomuto dni byla rovněž do obchodního rejstříku zapsána společnost „AB“ jako společnost s právní formou SE.

3.2.3 Projekt fúze

Primární dokument byl zpracován statutárními orgány obou zúčastněných společností v jazyce českém, anglickém a řeckém, a následně dozorčí radou nástupnické společnosti přezkoumán. Náležitosti tohoto dokumentu korespondují s požadavky příslušných právních předpisů.⁵⁸

V úvodu projektu jsou představeny zúčastněné společnosti a jsou zde rovněž vyjmenovány právní předpisy související s fúzí sloučením. V Preambuli jsou vyznačeny některé základní aspekty fúze (např. rozhodný den, data zpracování KÚZ zúčastněných společností, datum zpracování zahajovací rozvahy apod.). Projekt fúze má celkově tři oddíly. Přičemž jednotlivé oddíly mají následující strukturu:

Oddíl A)

- článek 1 obsahuje úvodní ustanovení o fúzi,
- článek 2 ujednává pravidla pro výměnu akcií,
- článek 3 vymezuje pravidla pro výměnu akcií, objasňuje vliv fúze na dosavadní akcie nástupnické společnosti, právo na podíly na zisku,

⁵⁸ V ČR se jednalo především o obchodní zákoník, v němž byly upraveny vnitrostátní fúze pro a. s., neboť několikrát již zmiňován ZoPOS v té době ještě neexistoval.

- článek 4 řeší účetní aspekty sloučení,
- článek 5 řeší práva akcionářů, akcionářů se zvláštními právy, práva majitelů jiných cenných papírů, práva věřitelů, výhody poskytnuté znalcům a členům orgánů zúčastněných společností,
- článek 6 informuje o zapojení zaměstnanců do procesu založení evropské společnosti fúzí sloučením.

Oddíl B)

- obsahuje stanovy evropské společnosti pro nástupnickou společnost.

Oddíl C)

- obsahuje závěrečná ustanovení, zejména je zde řešena otázka platnosti a účinnosti projektu fúze.

Projekt fúze byl do sbírky listin uložen dne 24. dubna 2008.

3.2.3.1 Základní kapitál a akcionářská struktura

Společnost „A“ měla základní kapitál před fúzí ve výši 50 000 000 Kč, který byl rozvržen na 500 kusů kmenových listinných akcií ve formě na jméno, o jmenovité hodnotě každé jedné 100 000 Kč, které nebyly kótovány k obchodování na oficiálních trzích.

Struktura akcionářů byla následující:

- společnost „B“ vlastnila 450 ks kmenových akcií o jmenovité hodnotě každé jedné 100 000 Kč (což odpovídá podílu na základním kapitálu nástupnické společnosti ve výši 90 %),
- společnost „D“, a. s. vlastnila celkem 50 ks kmenových akcií o jmenovité hodnotě každé jedné 100 000 Kč (což odpovídá podílu na základním kapitálu nástupnické společnosti ve výši 10 %).

Základní kapitál zanikající společnosti před fúzí činil 4 701 734 EUR, jež byl rozvržen na 4 701 734 kusů kmenových akcií o jmenovité hodnotě každé jedné 1 EUR. Majoritním akcionářem této společnosti je společnost „C“, která vlastní 4 701 728 kusů kmenových akcií společnosti „B“.

3.2.3.2 Stanovení výměnného poměru akcií

Otázka výměnných poměrů u fúzí je velmi důležitá, neboť v důsledku fúze nesmí být poškozen žádný z věřitelů či vlastníků, tzn., že hodnota akcií musí být stejná před fúzí (tj. v porovnání s celkovým ČOM zanikající společnosti) i po fúzi (tj. v porovnání s celkovým ČOM, resp. vlastním kapitálem nástupnické společnosti). Sice obchodní zákoník neukládá povinnost ocenit jmění české společnosti, jež je v pozici nástupnické, avšak pro stanovení výměnného poměru akcií bylo zapotřebí ocenit jmění i nástupnické společnosti, i když toto ocenění se do účetnictví nástupnické společnosti následně neprojevovalo.

V projektu fúze je stanoveno, že akcie v majetku zanikající společnost v důsledku fúze přejdou na nástupnickou společnost jako její vlastní akcie, které použije bezezbytku k vydáním akcionářům zanikající společnosti výměnou za jejich akcie této zanikající společnosti.

Vzhledem k tomu, že z ustanovení Nařízení jednoznačně plyne, že zápisem fúze do příslušného obchodního rejstříku nástupnická společnost nabývá formu SE a společnost zanikající zaniká, mimo změn týkající se počtu a jmenovité hodnoty akcií uvedených níže se nástupnická společnost rozhodla z důvodů právní jistoty vydat nové akcie evropské společnosti jako novou emisi akcií ve struktuře odpovídající základnímu kapitálu a počtu akcií společnosti „A“ po zápise fúze do obchodního rejstříku.

Za účelem získání potřebného počtu akcií nástupnické společnosti k výměně za akcie menšinových akcionářů zanikající společnosti dojde současně se zápisem fúze do OR u nástupnické společnosti ke změně struktury a jmenovité hodnoty u jedné dosavadní akcie, a to rozštěpením jednoho kusu její dosavadní kmenové listinné akcie ve formě na jméno o jmenovité hodnotě 100 000 Kč tak, že se rozštěpí na:

- 1 kus kmenové, listinné akcie ve formě na jméno o jmenovité hodnotě 99 940 Kč,
- 6 kusů kmenových, listinných akcií ve formě na jméno o jmenovité hodnotě každé jedné 10 Kč (jež jsou v držení před fúzí šesti menšinových akcionářů).

Společnost „C“, jako majoritní akcionář zanikající společnosti získá tedy výměnou za své akcie zanikající společnosti celkem 449 kusů nových kmenových, listinných akcií nástupnické společnosti, ve formě na jméno o jmenovité hodnotě každé jedné 100 000 Kč a 1 kus nové kmenové listinné akcie nástupnické společnosti ve formě na jméno o jmenovité hodnotě 99 940 Kč. Přičemž ostatní akcionáři zanikající společnosti obdrží za každou jednu

kmenovou akcií zanikající společnosti o jmenovité hodnotě 1 EUR výměnou jednu novou kmenovou, listinnou akcií nástupnické společnosti, ve formě na jméno o jmenovité hodnotě 10 Kč.

Dosavadním akcionářům nástupnické společnosti budou vydány výměnou za jejich dosavadní akcie společnosti „A“ nové akcie evropské společnosti a to tak, že za každou původní kmenovou akcií o jmenovité hodnotě 100 000 Kč akciové společnosti „A“ bude vydána jedna nová akcie o stejné jmenovité hodnotě evropské společnosti.

Ve zkratce tedy v souvislosti se sloučením dojde u nástupnické společnosti k rozštěpení jedné kmenové listinné akcie na akcie o nižší jmenovité hodnotě, dále dojde k úplné nové emisi akcií evropské společnosti v rozsahu reprezentujícím 100 % základního kapitálu. Jiné změny týkající se akcií nenastanou, tj. nezmění se forma, druh, převoditelnost akcií (převoditelné pouze se souhlasem valné hromady), jmenovitá hodnota akcií (výjimka štěpení akcie), nezmění se ani skutečnost, že akcie nejsou kótované k obchodování na oficiálních trzích. Doplatky na dorovnání nebyly stanoveny.

Základnou pro výpočet výměnných poměrů byla hodnota podílů ČOM připadající na akcie v držení každého jednoho akcionáře zanikající společnosti, a to v přepočtu na celkovou hodnotu ČOM zanikající společnosti. Podíl ČOM, resp. vlastního kapitálu připadající na každou jednu akcií každého jednoho menšinového akcionáře zanikající společnosti v přepočtu na celkovou hodnotu ČOM nástupnické společnosti před i po fúzi činí po zaokrouhlení 0,00002 %.

Základní kapitál nástupnické společnosti po fúzi bude činit 50 000 000 Kč, jež bude po vydání nových akcií rozvržen na kmenové, listinné akcie ve formě na jméno v těchto počtech a jmenovitých hodnotách.:

- 499 akcií o jmenovité hodnotě každé jedné 100 000 Kč;
- 1 akcie o jmenovité hodnotě 99 940 Kč;
- 6 akcií o jmenovité hodnotě každé jedné 10 Kč.

Podmínka uvedená v Nařízení je splněna, neboť základní kapitál k rozhodnému dni v přepočtu bude činit 1 818 512 EUR ($50\,000\,000 / 27,495$).

$$ZK\ 1\,818\,512\ EUR \quad > \quad min.\ ZK\ 120\,000\ EUR$$

Další podmínku, co se týká výše základního kapitálu nástupnické společnosti, stanovuje obchodní zákoník, který v příslušném ustanovení říká, že pro akcionáře zanikající společnosti nesmějí být vydány akcie nástupnické společnosti o vyšší souhrnné jmenovité hodnotě, než kolik činí hodnota ČOM zanikající společnosti vyplývající z posudku znalce. Jestliže ČOM zanikající společnosti stanovený znalcem je ve výši 119 776 000 Kč, tak je podmínka splněna.

$$\text{Akcie ve výši 45 000 000 Kč} < \text{ČOM 119 776 000 Kč}$$

3.3 Účetní aspekty

V projektu fúze byl stanoven rozhodný den do minulosti a to k 01/01/2008, jež se z účetního hlediska považuje jednání zanikající společnosti za jednání na účet nástupnické společnosti.

3.3.1 KÚZ zúčastněných společností ke dni předcházející rozhodný den

Účetní období obou společností bylo identické s kalendářním rokem, s ohledem na stanovení rozhodného dne a datem vypracováním projektu fúze to pro ně znamenalo sestavit KÚZ k datu, jež rozhodný den předchází, tj. k 31/12/2007. K tomuto datu byly sestaveny řádné KÚZ zúčastněných společností podle legislativní úpravy jednotlivých států, z nichž pochází zúčastněné společnosti a rovněž tyto závěrky byly ověřeny auditorem.

Tab. 3.3 Rozvaha společnosti „A“, a. s. k 31/12/2007 (zjednodušená v tis. Kč)

AKTIVA CELKEM	719 083
DLOUHODOBÝ MAJETEK	92 821
Dlouhodobý nehmotný majetek	95
Dlouhodobý hmotný majetek	71 698
Dlouhodobý finanční majetek	21 028
OBĚŽNÁ AKTIVA	625 019
Zásoby	822
Dlouhodobé pohledávky	63 760
Krátkodobé pohledávky	477 251
Krátkodobý finanční majetek	83 186
OSTATNÍ MAJETEK – PŘECHODNÉ ÚČTY AKTIV	1 243
Časové rozlišení	1 243
PASIVA CELKEM	719 083
VLASTNÍ KAPITÁL	437 386
Základní kapitál	50 000

Kapitálové fondy	501
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	10 000
Výsledek hospodaření minulých let	297 716
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+ / -)	79 169
CIZÍ ZDROJE	272 801
Rezervy	14 542
Dlouhodobé závazky	2 873
Krátkodobé závazky	255 386
OSTATNÍ PASIVA – PŘECHODNÉ ÚČTÝ PASIV	8 896
Časové rozlišení	8 896

Zdroj: KÚZ nástupnické společnosti ověřená auditorem – vlastní interpretace

**Tab. 3.4 Rozvaha společnosti „B“, PLC k 31/12/2007 před přeceněním
(zjednodušená v EUR)**

AKTIVA CELKEM	19 040 199
DLOUHODOBÝ MAJETEK	18 963 559
Dlouhodobý finanční majetek	18 963 559
OBĚŽNÁ AKTIVA	76 640
Krátkodobý finanční majetek	76 640
PASIVA CELKEM	19 040 199
VLASTNÍ KAPITÁL	4 225 809
Základní kapitál	4 701 734
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+ / -)	- 475 925
KRÁTKODOBÁ PASIVA	14 814 390
Výdaje příštích období	33 516
Přijaté půjčky	14 780 874

Zdroj: KÚZ zanikající společnosti ověřená auditorem – vlastní interpretace

Účetní závěrka zanikající společnosti byla sestavena v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví – IFRS a vypracována dle zásady účtování v historických pořizovacích cenách v měnové jednotce EUR a byla auditována auditorem státu, na jehož území je sídlo zanikající společnosti.

3.3.2 Ocenění jmění společnosti zanikající společnosti

Je to právě oblast ocenění, která dělá problematiku přeshraničních fúzí zajímavou. Zanikající společnosti dle kyperského obchodního práva neměla povinnost ocenění jmění při fúzi, ale podle příslušného ustanovení českého obchodního zákoníku vznikla povinnost zanikající společnosti nechat si ocenit jmění posudkem znalce jmenovaného soudem. I když v podstatě nedojde ke zvýšení základního kapitálu nástupnické společnosti, ale dojde

pouze k emisi nových akcií evropské společnosti a to ve stejné hodnotě jako před fúzí, z důvodu právní jistoty.

Objednatelem ocenění jmění zanikající společnosti byla společnost „A“, přičemž ocenění jmění bylo součástí znalecké zprávy o fúzi sloučením. Znalecký posudek byl vypracován pro účely zahrnutí jednotlivých položek majetku a závazků, a vlastního kapitálu zanikající společnosti do zahajovací rozvahy nástupnické společnosti, kde je popsán postup převedení jednotlivých položek z příslušných měnových jednotek na českou měnu v souladu s českými právními předpisy.

3.3.2.1 Metody ocenění

Metoda ocenění podniku závisí na hledané kategorii hodnoty, čímž se rozumí tržní hodnota, objektivizována neboli obvyklá hodnota či subjektivní hodnota. V podstatě existují tři skupiny metod pro ocenění podniku a hledaná hodnota se většinou opírá o použití více metod. Jedná se zejména o tyto metody:

- Opírající se o analýzu výnosů (metoda diskontovaného peněžního toku - DCF, metoda kapitalizovaných čistých výnosů, kombinované výnosové metody, metoda ekonomické přidané hodnoty);
- Založené především na analýze aktuální situace na trhu (ocenění na základě tržní kapitalizace, na základě srovnatelných podniků, srovnatelných transakcí);
- Založené na ocenění podnikového majetku (Účetní hodnota vlastního kapitálu na principu historických cen, majetkové ocenění na principu tržních hodnot, substanční a likvidační hodnota).

Základnou pro ocenění jmění v případě vybrané fúze byla objektivizována (tržní) hodnota vyjádřena v peněžních jednotkách, v české terminologii se jedná o cenu obvyklou, přičemž tato hodnota je definována jako finanční částka, která může být směněna mezi dobrovolně jednajícím potenciálním kupujícím a prodávajícím bez činění nátlaku na koupi nebo prodej a zároveň obě zúčastněné strany znají a plně si uvědomují všechna fakta o dané věci. V případě objektivizovaného ocenění se jeví jako vhodné použití konzervativnější a z hlediska dat průkaznější metody jako kombinované výnosové metody, metoda kapitalizovaných čistých výnosů, nebo metody založené na ocenění podnikového majetku.

Znalci za účelem ocenění jmění použili následující metodické postupy:

- Substanční metoda;
- Účetní hodnota vlastního kapitálu.

Uvedené postupy vycházejí z metod pro ocenění podniku, pomocí nichž lze stanovit hodnotu čistého obchodního majetku společnosti (dále jen „ČOM“). Výběr těchto metod především spočíval v podnikatelském zaměření zanikající společnosti, tj. ve správě své majetkové účasti, neboť obě metody mají majetkový charakter.

Za den ocenění pro účely ocenění jmění zanikající společnosti byl stanoven den 31/12/2007 a pro měnové přepočty byly použity kurzy České národní banky k těmto dnům, resp. 29/12/2007, a to 27,495 CZK/EUR a 20,876 CZK/USD.

3.3.2.1.1 Substanční metoda

Tento způsob ocenění je založen na simulaci principu náhrady výdajů na pořízení majetkové podstaty podniku. Jinými slovy, předpokladem této metody je, že kupující majetkové substance by nezaplatil za předmětná aktiva více, než činí náklady na jejich pořízení. Při použití této metody jsou jednotlivé druhy aktiv individuálně oceněny a následný součet aktiv (majetku) po odpočtu dluhů (závazků) představuje ČOM.

Při použití této metody bylo dosaženo následujících hodnot, které ilustruje Tab. 3.5.

Tab. 3.5 Ocenění majetku a závazků

Položka	Účetní hodnota v EUR	Ocenění v tis. CZK
AKTIVA CELKEM	19 040 199	543 226
DLOUHODOBÝ MAJETEK	18 963 559	541 192
Dlouhodobý finanční majetek	18 963 559	541 192
OBĚŽNÁ AKTIVA	76 640	2 034
Krátkodobý finanční majetek	76 640	2 034
PASIVA CELKEM	19 040 199	422 258
VLASTNÍ KAPITÁL	4 225 809	-
Základní kapitál	4 701 734	-
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+ / -)	- 475 925	-
KRÁTKODOBÁ PASIVA	14 814 390	422 258
Výdaje příštích období	33 516	922
Přijaté půjčky	14 780 874	421 336

Zdroj: znalecký posudek - vlastní interpretace

Dlouhodobý finanční majetek je představován 450 ks kmenových akcií dceřiné společnosti „A“, a. s., jejichž souhrnná jmenovitá hodnota odpovídá podílu na základním kapitálu této společnosti ve výši 90 %. V rámci ocenění akcií nástupnické společnosti, jehož předmětem ocenění byl odhad hodnoty všech akcií společnosti nástupnické, které jsou v držení zanikající společnosti, byla znalcem, prostřednictvím metody diskontovaného peněžního toku DCF equity hodnota ČOM vyčíslena ve výši 601 324 000 Kč. Z toho jednoznačně vyplývá, pokud 100 % podíl na základním kapitálu nástupnické společnosti k datu ocenění činí 601 324 000 Kč, hodnota 90 % podílu odpovídá částce 541 192 000 Kč (tj. $601\,324\,000\text{ Kč} \times 0,90$).

Na základě substanční metody byla hodnota ČOM společnosti „B“ odhadnuta na částku 120 968 000 Kč.

Tab. 3.6 Ocenění jmění substanční metodou

Položka	Hodnota ocenění v tis. Kč
Majetek celkem	543 226
Závazky celkem	- 422 258
Čistý obchodní majetek	120 968

Zdroj: znalecký posudek – vlastní interpretace

3.3.2.1.2 Účetní hodnota vlastního kapitálu

Vlastní kapitál společnosti zachycuje zdroje, které byly vloženy do podnikání vlastníky společnosti, případně které společnost vyprodukovala v rámci své podnikatelské činnosti. Vlastní kapitál tak představuje rozdíl mezi účetní hodnotou majetku a závazků společnosti v historických cenách. Jde především o statistický pohled, avšak jeho základní funkcí je poskytnutí přehledu o majetku a závazcích společnosti k určitému datu. Rozvaha zanikající společnosti měla k datu 31/12/2007 následující strukturu.

Tab. 3.7 Účetní hodnota vlastního kapitálu*

Položka	v EUR	v tis. Kč
AKTIVA CELKEM	19 040 199	542 034
DLOUHODOBÝ MAJETEK*	18 963 559	540 000
Dlouhodobý finanční majetek	18 963 559	540 000
OBĚŽNÁ AKTIVA	76 640	2 034
Krátkodobý finanční majetek	76 640	2 034
PASIVA CELKEM	19 040 199	542 034
VLASTNÍ KAPITÁL	4 225 809	119 776

Základní kapitál	4 701 734	-
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+ / -)	- 475 925	-
KRÁTKODOBÁ PASIVA	14 814 390	422 258
Výdaje příštích období	33 516	922
Přijaté půjčky	14 780 874	421 336

Zdroj: znalecký posudek – vlastní interpretace

**Údaje v tabulce jsou v netto hodnotách.*

**Tato částka představuje skutečnou cenu pořízení akcií ve společnosti „A“ v Kč.*

Na základě účetní hodnoty vlastního kapitálu byla hodnota jmění společnosti „B“ stanovena na částku 119 776 000 Kč.

3.3.2.1.3 Vyhodnocení použitých metod

Na základě znaleckého posudku, použitím dvou metod pro ocenění podniku bylo dosaženo rozdílných výsledků. Přeceněná reálná hodnota společnosti, jež je reprezentována substanční metodou je vyšší než účetní historická hodnota její majetkové substance, která je zastoupená účetní hodnotou vlastního kapitálu viz Tab. 3.8. Důvody je nutné spatřovat v reálném přecenění majetkové substance společnosti, a to především jejího dlouhodobého finančního majetku.

Tab. 3.8 Vyčíslení rozdílu dosaženého použitím dvou metod

<i>Substanční hodnota</i>		<i>Účetní hodnota vlastního kapitálu</i>
120 968 000 Kč	>	119 776 000 Kč
Rozdíl ve výši 1 192 000 Kč		

Zdroj: vlastní zpracování

Pro účely ocenění se znalci přiklonili k dílčí hodnotě vypočtené účetní hodnotou vlastního kapitálu, přičemž uvedli, že tuto hodnotu považují za spodní reálnou hranici ocenění.

Hodnota jmění, resp. ČOM společnosti „B“ byla k 31/12/2007 odhadnuta na úrovni 119 776 000 Kč.

3.3.2.1.4 Oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách

Na základě znaleckého posudku je hodnota podniku jako celku, obchodního jmění, vyčíslena na částku 119 776 000 Kč, přičemž tato hodnota představuje hodnotu vlastního kapitálu po přecenění zanikající společnosti, kterou přebírá nástupnická společnost. Součástí

hodnoty vlastního kapitálu po přecenění je i oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách, jež se vykazuje v pasivech v položce *A.II.4 Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách*, a to pouze v konečné účetní závěrce zanikající společnosti. Zanikající společnost zjistí výši oceňovacího rozdílu z přecenění při přeměnách jako rozdíl mezi hodnotou vlastního kapitálu před oceněním a hodnotou vlastního kapitálu po přecenění.

Tab. 3.9 Výpočet oceňovacího rozdílu

Vlastní kapitál před přeceněním	Vlastní kapitál po přecenění	Oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách
116 188 000 Kč	119 776 000 Kč	3 588 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Vzniklý rozdíl z přecenění pro účely fúze nemůže být dále vykázán v zahajovací rozvaze nástupnické společnosti, ale musí být v zahajovací rozvaze zohledněn v ostatních složkách vlastního kapitálu, např. lze jej využít na zvýšení základního kapitálu, na vytvoření rezervního fondu apod. K určení vypořádání oceňovacího rozdílu slouží projekt fúze a zahajovací rozvaha, resp. příloha k rozvaze, kde se určí, v jaké struktuře přebírá nástupnická společnost složky vlastního a cizího kapitálu, jež nejsou závazkem.

Tento oceňovací rozdíl by se měl na straně aktiv projevit v podobě oceňovacího rozdílu k nabytému majetku nebo v podobě goodwillu, avšak v této fúzi se ani jedním způsobem neprojevil. Podvojný účetnictví musí zobrazovat přecenění v aktivech i v pasivech. Není tedy možné, aby oceňovací rozdíl z titulu fúze byl vykázán na účtu 418 a v aktivech se nepromítl. Je tedy na místě položit si otázku, jak se promítl oceňovací rozdíl v aktivech.

Pro znázornění je konečná účetní závěrka zanikající společnosti ponechána v účetních hodnotách měnové jednotce EUR a hodnoty, které stanovili znalci, na základě účetní hodnoty vlastního kapitálu viz Tab. 3.7 jsou přepočteny rovněž na měnovou jednotku EUR stejným kurzem, který používali znalci tj. 27,495 CZK/EUR. Jak již bylo řečeno, podnikatelské zaměření zanikající společnosti bylo výlučně ve správě své majetkové účasti, z čehož vyplývá, že nemohl být vyčíslen oceňovací rozdíl k nabytému majetku, protože ten se týká dlouhodobých hmotných aktiv a ty jak plyne z rozvahy, společnost neevidovala, a ani nebyl zaúčtován goodwill. Takže přecenění se muselo promítnout způsobem, který je zachycen v tabulce níže.

Tab. 3.10 Výpočet oceňovacího rozdílu z přecenění při přeměnách

Položky rozvahy v EUR	Účetní hodnota	Ocenění do zahajovací rozvahy	Zachycení oceňovacího rozdílu do pasiv
AKTIVA CELKEM	19 040 199	19 713 912	
DLOUHODOBÝ MAJETEK	18 963 559	19 639 935	+ 676 376
Dlouhodobý finanční majetek	18 963 559	19 639 935	+ 676 376
OBĚŽNÁ AKTIVA	76 640	73 977	- 2 663
Krátkodobý finanční majetek	76 640	73 977	- 2 663
PASIVA CELKEM	19 040 199	19 713 912	
VLASTNÍ KAPITÁL	4 225 809	4 356 283	
Základní kapitál	4 701 734	-	
VH běžného účetního období (+ / -)	- 475 925	-	
KRÁTKODOBÁ PASIVA	14 814 390	15 357 628	- 543 238
Výdaje příštích období	33 516	33 533	- 17
Přijaté půjčky	14 780 874	-15 324 095	- 543 221

Zdroj: vlastní zpracování

Oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách je ve výši 130 475 EUR (676 376 - 2663 - 543 238), resp. po přepočtu na české koruny činí po zaokrouhlení 3 588 000 Kč. Jak je vidět je dosaženo stejné hodnoty jako v případě, kdy oceňovací rozdíl z přecenění byl vypočten pomocí hodnoty vlastního kapitálu před a po přecenění, který rovněž činí 3 588 000 Kč, resp. 130 474 EUR (4 356 283 – 4 225 809).⁵⁹

Je nutné podotknout, že se jedná o fúzi realizovanou v roce 2008, tzn., že tehdy se přecenění cenných papírů s majetkovou účastí účtovalo oproti vlastnímu kapitálu prostřednictvím účtu 418 a rovněž i závazky oproti účtu 418.

Kdyby fúze proběhla v roce 2009 tak bylo nebylo účtováno prostřednictvím účtu 418 v souvislosti s cennými papíry s majetkovou účastí, ale změny by se promítly v položce pasiv *A.II.3. Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků* (účet 414) a rovněž i závazky by se promítly do nové položky v pasivech *A.II.5 Rozdíly z přeměn společností* (účet 417).

3.3.3 KÚZ zanikající společnosti po přecenění

Na základě skutečností uvedených v subkapitole ocenění jmění zanikající společnosti bude konečná účetní závěrka sestavená k 31/12/2007 obsahovat následující položky, které převezme do svého účetnictví ve stejné struktuře nástupnická společnost, viz Tab. 3.17.

⁵⁹ Rozdíly vznikly v důsledku zaokrouhlování.

Tab. 3.11 KÚZ zanikající společnosti k 31/12/2007 po přecenění (zjednodušená v tis. Kč)

AKTIVA CELKEM	542 034
DLOUHODOBÝ MAJETEK	540 000
Dlouhodobý finanční majetek	540 000
OBĚŽNÁ AKTIVA	2 034
Krátkodobý finanční majetek	2 034
PASIVA CELKEM	542 034
VLASTNÍ KAPITÁL	119 776
Základní kapitál	129 274
<i>Oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách</i>	<i>3 588</i>
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+ / -)	- 13 086
KRÁTKODOBÁ PASIVA	422 258
Výdaje příštích období	922
Přijaté půjčky	421 336

Zdroj: vlastní zpracování

3.3.4 Odložená daň

V teoretické části je popsáno, v jakých případech vzniká titul pro výpočet odložené daně. Osobně se domnívám, že v případě výše popsané fúze nevznikl podnět pro výpočet odložené daně, neboť zanikající společnost, jakožto investiční společnost nevykazuje v aktivech složky majetku, u kterých by vznikly přechodné rozdíly.

3.3.4.1 Znalecký posudek versus odložená daň

Naproti tomu, odložená daň je velmi zajímavým tématem a z hlediska praxe, si myslím, že se jedná o problematickou oblast. Proto nebude od věci zaměřit se na znalecké ocenění versus odložená daň a uvést dva různé pohledy, zda při znaleckém ocenění (*bez individuálního ocenění majetku*) byla zohledněná daň z příjmů či nikoliv, jinými slovy uvést, jak by se odložená daň počítala v případě, kdy znalecký posudek zahrnuje daňové efekty, a kdy nezahrnuje daňové efekty. Pro názornost, bude realizována fúze mezi nezávislými subjekty, které nejsou kapitálově propojeny. Pro výpočet odložené daně budou použity stejné hodnoty, o kterých bylo pojednáváno dosud, s tím rozdílem, že se jedná o nezávislé subjekty a proto v majetku zanikající společnosti bude finanční investice, jež je vykazována v dlouhodobém finančním majetku, nahrazena dlouhodobým hmotným majetkem, např. stroje, zařízení apod., které v důsledku fúze přejdou na nástupnickou společnost.

3.3.4.1.1 Ocenění jmění společnosti, které v sobě zahrnuje daňové vlivy

V této alternativě, znalec ocenil hodnotu podniku jako celku na částku 119 776 000 Kč, přičemž zohlednil daňové vlivy a uvažoval tedy o odložené dani. Rozdíl mezi hodnotou vlastního kapitálu před oceněním a hodnotou vlastního kapitálu po přecenění je základnou pro výpočet odložené daně.

Tab. 3.12 Výpočet oceňovacího rozdílu

Vlastní kapitál před přeceněním	Vlastní kapitál po přecenění	Rozdíl
116 188 000 Kč	119 776 000 Kč	3 588 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Pro rok 2009 činila sazba daně z příjmů právnických osob 20 %. Zjištěný rozdíl tedy představuje 80 % skutečného rozdílu, neboť je již sníženou o odloženou daň. 100 % rozdíl tedy bude ve výši 4 485 000 Kč ($3\,588\,000 / 0,80$) a odložená daň bude činit 897 000 Kč ($4\,485\,000 \times 0,20$). Tímto způsobem vypočtená odložená daň neovlivní vlastní kapitál a tudíž ani oceňovací rozdíl z přecenění. V rozvaze na straně pasiv vykáže nástupnická společnost v položce *B.II.10 Odložený daňový závazek* ve výši 897 000 Kč.

3.3.4.1.2 Ocenění jmění společnosti, které v sobě nezahrnuje daňové vlivy

V případě této alternativy, znalec nezohlednil daňové efekty při stanovení hodnoty podniku jako celku a tudíž nepočítal s odloženou daní. V první řadě je nutné vyčíslit oceňovací rozdíl z přecenění jak je tomu v prvním případě.

Tab. 3.13 Výpočet oceňovacího rozdílu

Vlastní kapitál před přeceněním	Vlastní kapitál po přecenění	Rozdíl
116 188 000 Kč	119 776 000 Kč	3 588 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Tady oceňovací rozdíl představuje 100 % skutečného rozdílu a z toho vypočtená odložená daň bude činit 717 600 Kč ($3\,588\,000 \times 0,20$). Je třeba snížit hodnotu vlastního kapitálu o odloženou daň, konkrétně snížit účet oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách na částku 2 870 400 Kč, což bude mít vliv na celkovou hodnotu vlastního kapitálu stanovenou znalcem. Je-li v posudku znalce hodnota vlastního kapitálu vyčíslena ve výši 119 776 000 Kč, pak tato hodnota, v důsledku snížení účtu oceňovacího rozdílu z přecenění při přeměnách, musí být rovněž snížena a bude rovna částce 119 058 400 Kč ($119\,776\,000 - 717\,600$).

Nástupnická společnost v této variantě, stejně jako v předešlé, převezme a vykáže odložený daňový závazek na straně pasiv, ale v částce 717 600 Kč.

V případě, kdy společnost obdrží znalecký posudek, který nezahrnuje daňové vlivy, může nastat problém s rejstříkovým soudem při schválení fúze. Jelikož výsledná hodnota vlastního kapitálu nekoresponduje s hodnotou vlastního kapitálu stanovenou ve znaleckém posudku, je nižší, je nutné tento rozdíl vysvětlit např. komentářem k zahajovací rozvaze k rozhodnému dni.

Dosud bylo pojednáváno pouze o změnách promítnutých na straně pasiv, které vznikly odlišným pohledem na znalecký posudek. Vzhledem k bilančnímu principu se tyto změny musí projevit i na straně aktiv, v našem případě konkrétně na účtu oceňovací rozdíl k nabytému majetku, aby bylo dosaženo rovnováhy.

$$\sum AKTIV = \sum PASIV$$

K navýšení aktiv resp. oceňovacího rozdílu, dojde pouze u prvního způsobu (OD₁), to je v případě, kdy znalecký posudek zahrnuje daňové vlivy, což mimo jiné znázorňuje Tab. 3.14. Je to logické, neboť zvýšili se celková pasiva o částku 897 000 Kč, jež je reprezentována odloženou daní, je nutné zvýšit i oceňovací rozdíl o stejnou částku, na jehož vrub bylo účtováno v souvislosti se vznikem oceňovacího rozdílu z přecenění, aby byla dodržena rovnováha.

Tab. 3.14 Vznik oceňovacího rozdílu k nabytému majetku

Položka	Znalecký posudek bez OD	Znalecký posudek	
		s OD ₁	s OD ₂
Oceňovací rozdíl z přecenění při přeměnách	3 588 000	3 588 000	2 870 400
Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	3 588 000	4 485 000	3 588 000

Zdroj: vlastní zpracování

Co se týče druhé varianty (OD₂), de facto nedošlo ke změně hodnoty celkových pasiv, ale pouze se změnila struktura, proto nevznikl podnět účtovat na straně aktiv.

Takto vzniklý oceňovací rozdíl k nabytému majetku bude nástupnická společnost účetně odepisovat po dobu 15 let do nákladů. Odpisy z oceňovacího rozdílu neovlivní základ

daně žádným způsobem, protože z pohledu daně z příjmů vzniklý rozdíl z titulu fúze je daňové neúčinný.

3.3.5 Převzetí složek vlastního a cizího kapitálu, jež nejsou závazkem

Zanikající společnost v konečné účetní závěrce ke dni 31/12/2007 vykazovala následující složky vlastního kapitálu, viz Tab. 3.15, jež nejsou závazkem ve smyslu českých právních předpisů, a převzetí těchto složek do účetnictví nástupnické společnosti je zachyceno v Tab. 3.16.

Tab. 3.15 Struktura VK zanikající společnosti

Položka	Částka v tis. Kč
VLASTNÍ KAPITÁL	119 776
Základní kapitál	129 274
Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách	3 588
Výsledek hospodaření běžného účetního období (+ / -)	- 13 086

Zdroj: projekt fúze – vlastní interpretace

Tab. 3.16 Převzetí složek VK zanikající společnosti do rozvahy nástupnické společnosti

Položka (v tis. Kč)	KÚZ „A“, a. s.	Změny VK	Zahajovací rozvaha „A“, SE
VLASTNÍ KAPITÁL	50 000	- 420 224	17 162
Základní kapitál	50 000		50 000
Kapitálové fondy	501	- 43 339	- 42 838
Ostatní kapitálové fondy	515	- 43 339	- 42 824
Oceňovací rozdíly z přecenění	-14		- 14
Zákonný rezervní fond	10 000		10 000
Nerozdělený zisk min. období	297 716	- 297 716	
VH běžného účetního období	79 169	- 79 169	

Zdroj: projekt fúze – vlastní interpretace

V projektu fúze je řečeno, že společnost „B“ neeviduje v rozvaze složky cizího kapitálu, které nejsou závazkem ve smyslu ustanovení § 220a odst. 3 písm. f) obchodního zákoníku. S tímto tvrzením však nesouhlasím. V české terminologii se mezi složky cizího kapitálu, jež nejsou závazkem, řadí rezervy a přechodné účty pasiv, jmenovitě se jedná o výnosy příštích období, *výdaje příštích období*, a dohadné účty pasivní. Zanikající společnost vykazuje v krátkodobých pasivech výdaje příštích období v částce 922 000 Kč. Tyto výdaje představují náklady, které již vznikly, ale dosud se neuskutečnil výdaj, jedná se zejména o náklady na spojené s auditem, o náklady související s vyhotovením plných mocí

a s přípravou a ověřením dokumentů, jež nebyly zaúčtovány jako závazek. Nástupnická společnost potvrdila, že se jedná o reálné částky, které budou v budoucnu uhrazeny a do zahajovací rozvahy je převzala v plné výši, viz Tab. 3.17.

3.3.6 Zahajovací rozvaha nástupnické společnosti k rozhodnému dni

K rozhodnému dni fúze vznikla povinnost nástupnické společnosti sestavit zahajovací rozvahu, která vychází konečných účetních závěrek zúčastněných společností. Zahajovací rozvaha byla sestavena k 01/01/2008 metodou plné konsolidace a byla ověřena auditorem, na jehož území je sídlo nástupnické společnosti, tj. v ČR.

Zahajovací rozvaha vznikla tak, že nejprve došlo k prostému součtu položek aktiv a pasiv z konečných účetních závěrek zúčastněných společností sestavených k 31/12/2007, kdy KÚZ zanikající společnosti byla přepočtená na české koruny kurzem České národní banky k rozhodnému dni a pak došlo k vyloučení vzájemných vztahů.

Společnosti mezi sebou neobchodovaly, tudíž nevykazovaly vzájemné pohledávky či závazky, ale jediným evidovaným vzájemným vztahem mezi zúčastněnými společnostmi byla částka 540 000 000 Kč, která představuje částku pořízení akcií společnosti „A“ v majetku zanikající společnosti. Tento vzájemný vztah, resp. akcie je nutné vyloučit v pořizovacích cenách oproti vlastnímu kapitálu nástupnické společnosti. Avšak tato úprava může mít v některých případech dopady, až do vykázání velmi nízkého vlastního kapitálu popřípadě i záporného. Pokud by ovšem byl vykázán záporný vlastní kapitál, domnívám se, že fúze by nebyla zapsána do obchodního rejstříku. V našem případě došlo k výraznému poklesu vlastního kapitálu. Strukturu vyloučení vzájemného vztahu v zahajovací rozvaze je následující:

- Vyloučení základní kapitálu zanikající společnosti;
- Vyloučení hospodářských výsledků minulých let a běžného účetního období;
- Úprava kapitálových fondů.

Proces sestavení zahajovací rozvahy nástupnické společnosti k 01/01/2008 a vyloučení vzájemného vztahu na konkrétních číslech je znázorněno v Tab. 3.17.

Tab. 3.17 Sestavení zahajovací rozvahy společnosti „AB“, SE k 01/01/2008 (zjednodušená v tis. Kč)

Položka	KÚZ společnosti „A“	KÚZ společnosti „B“	Agregace	Změny společnosti „B“	Změny společnosti „A“	Změny celkem	Zahajovací rozhava Společnosti „AB“
AKTIVA CELKEM	719 083	542 034	1 261 117	-540 000	0	-540 000	721 117
DLOUHODOBÝ MAJETEK	92 821	540 000	632 821	-540 000	0	-540 000	92 821
Dlouhodobý nehmotný majetek	95		95				95
Dlouhodobý hmotný majetek	71 698		71 698				71 698
Dlouhodobý finanční majetek	21 028	540 000	561 028	-540 000		-540 000	21 028
OBĚŽNÁ AKTIVA	625 019	2 034	627 053	0	0	0	627 053
Zásoby	822		822				822
Dlouhodobé pohledávky	63 760		63 760				63 760
Krátkodobé pohledávky	477 251		477 251				477 251
Krátkodobý finanční majetek	83 186	2 034	85 220				85 220
PŘECHODNÉ ÚČTY AKTIV	1 243	0	1 243	0	0	0	1 243
Časové rozlišení	1 243		1 243				1 243
PASIVA CELKEM	719 083	542 034	1 261 117	-119 776	-420 224	-540 000	721 117
VLASTNÍ KAPITÁL	437 386	119 776	557 162	-119 776	-420 224	-540 000	17 162
Základní kapitál	50 000	129 274	129 274	-129 274		-129 274	50 000
Kapitálové fondy	501	3 588	4 089	-3 588	-43 339	-46 927	-42 838
Ostatní kapitálové fondy	515		515		-43 339	-43 339	-42 824
Oceňovací rozdíl z přecenění	-14		-14				-14
Oceňovací rozdíl při přeměnách		3 588	3 588	-3 588		-3 588	
Fondy ze zisku	10 000		10 000				10 000
VH minulých let	297 716		297 716		-297 716	-297 716	0
Nerozdělený zisk minulých let	297 716		297 716		-297 716	-297 716	
VH BÚO	79 169	-13 086	66 083	13 086	-79 169	-66 083	
CIZÍ ZDROJE	272 801	421 336	694 137	0	0	0	694 137
Rezervy	14 542		14 542				14 542
Dlouhodobé závazky	2 873	421 336	424 209				424 209
Krátkodobé závazky	255 386		255 386				255 386
PŘECHODNÉ ÚČTY PASIV	8 896	922	9 818	0	0	0	9 818
Časové rozlišení	8 896	922	9 818				9 818

Zdroj: KÚZ zúčastněných společností, zahajovací rozvaha nástupnické společnosti - vlastní zpracování

3.4 Daňové aspekty

Jelikož k daňové problematice je dosti obtížné sehnat podklady a pro účely zpracování diplomové práce mi nebyly poskytnuty žádné materiály vztahující se k této problematice, v následujících odstavcích je uveden můj názor, jak by se mělo postupovat.

Z pohledu české společnosti „A“, a. s., dnem předcházející rozhodný den „staré“ zdaňovací období skončilo a dnem od rozhodného dne pro českou společnost, jež byla v pozici nástupnické společnosti, nové zdaňovací období začalo tj. od 01/01/2008 a skončilo posledním dnem kalendářního roku, ve kterém byl proveden zápis fúze do obchodního rejstříku tj. k 31/12/2008. V souvislosti s koncem zdaňovacího období vznikla povinnost společnosti „AB“, SE podat daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob ve standartních lhůtách, tj. do 31/03/2009 resp. do 30/06/2009 v případě zpracování daňového přiznání daňovým poradcem a zároveň splnit svou daňovou povinnost.

Společnost „B“ jako investiční subjekt držela akcie společnosti nástupnické, přičemž tyto akcie byly drženy jako dlouhodobá investice, která negenerovala výnosy. V důsledku toho zanikající společnost vykazovala náklady na financování a správní náklady, které vyústily v ztrátu v celkové výši 13 086 000 Kč. Nástupnická společnost převzala tuto ztrátu a následně vyloučila oproti zisku, resp. vlastnímu kapitálu. V návaznosti na teoretickou část, kde je popsáno, za jakých podmínek lze převzít daňovou ztrátu, byla ztráta převzata nástupnickou společností, protože splnila veškeré podmínky pro přenos daňové ztráty.

4 Vyhodnocení a doporučení

V době, kdy proces fúze proběhl, se jednalo v podmínkách ČR o zcela nový, neprobádaný, legislativně a časově obtížně odhadnutelný vývoj, jehož důsledkem měl být a také byl vznik, evropské společnosti.⁶⁰ Z důvodu velkého počtu vnějších subjektů jak na české, tak i na kyperské straně, které schvalovací proces fúze vyžadovalo, bylo zapotřebí podrobně a s dostatečnými časovými rezervami připravit celý projekt a harmonogram fúze. V té době v legislativě nebyl žádný vzor nebo ověřený postup v zamýšleném procesu, kterého by bylo možno využít pro správnost, úplnost a rychlost realizace přeměny společnosti. Limitujícím faktorem však musel být určitě čas.

Aby bylo možné fúzi realizovat, bylo zapotřebí splnit podmínku proveditelnosti, kterou ukládá Nařízení. Tzn., že zanikající společnost s právním formou Private Limited Company musela z důvodu realizace fúze změnit právní formu na Public Limited Company, čemuž odpovídá veřejná a. s. Zúčastněné společnosti vyhotovily společně základní dokument projekt fúze o založení evropské společnosti ve třech jazycích s povinnými náležitostmi, který byl také statutárními orgány obou společností schválen a následně dozorčí radou nástupnické společnosti přezkoumán. K přezkoumání došlo i ze strany nezávislého subjektu, znalcem, který byl jmenovaný pro účely fúze soudem. Na základě přezkoumání byla vydána znalecká zpráva o fúzi sloučením, jejíž součástí bylo také ocenění jmění zanikající společnosti.

Časový rámec sloučení neboli rozhodný den byl stanoven 01/01/2008. Ke dni, který předchází tomuto dni, tj. k 31/12/2007 byly sestaveny KÚZ obou zúčastněných společností. K 01/01/2008 byla sestavena zahajovací rozvaha nástupnické společnosti. Všechny tyto účetní dokumenty byly u zúčastněných společností ověřeny příslušným auditorem.

Zanikající společnosti dle českého obchodního zákoníku vznikla povinnost nechat si ocenit jmění posudkem znalce. V podstatě nedošlo ke změně (zvýšení) základního kapitálu nástupnické společnosti, ale ke změně struktury z důvodu rozštěpení jedné akcie za účelem získání potřebného počtu akcií. Avšak toto ocenění mělo především podat informace akcionářům jak se jednotlivé složky aktiv a pasiv převáděných na nástupnickou společnost promítly z konečné účetní závěrky zanikající společnosti sestavené dle zahraniční úpravy

⁶⁰ I když tento typ fúze v členských státech je povolen už od roku 2004, první registrovanou evropskou společností na území ČR byla právě společnost „AB“, ovšem první evropskou společností byla společnost RPG Industries Zdeňka Bakaly, ale ta při svém vzniku měla sídlo na Kypru.

do zahajovací rozvahy nástupnické společnosti sestavené dle české legislativy. Rovněž bylo provedeno ocenění jmění nástupnické společnosti, zákonem však nevyžadované, ale z důvodu správného stanovení výměnných poměrů bylo potřebné, avšak toto ocenění se do účetnictví neprojevalo.

Myslím se, že v případě ocenění jmění se jedná o problematickou oblast, o čemž jsem se i sama přesvědčila při analyzování této fúze, narazila jsem na problém v podobě promítnutí se ocenění v rozvaze. Východiskem při stanovení obchodního jmění, resp. ČOM u zanikající společnosti byly dvě metody majetkového charakteru vycházející z metod pro ocenění podniku. Výběr těchto metod především spočíval v podnikatelském zaměření zanikající společnosti a hledání obvyklé ceny. Podvojně účetnictví musí zobrazovat ocenění jak na straně aktiv tak i pasiv. V případě této fúze se ocenění neprojevalo „klasickým“ způsobem, kdy rozdíly z přecenění se vyúčtují na příslušné majetkové účty, příp. účty závazků s využitím oceňovacího rozdílu k nabytému majetku nebo goodwillu, a to souvztažně s účtem v účtové skupině 41 (418), nýbrž změny se promítly rovnou na příslušné majetkové a závazkové účty, kdy po součtu těchto změn byl vyčíslen oceňovací rozdíl z přecenění na straně pasiv. Avšak „klasický způsob“ pro zaúčtování ocenění na straně aktiv zde nemohl být použit, protože se jednalo o investiční společnost, která ve svém majetku evidovala pouze finanční investici a peníze na účtech v bankách.

Zanikající společnosti z výše uvedeného nevznikl podnět účtovat o odložené dani, která je rovněž velmi zajímavou a ne zcela lehkou oblastí. Z toho důvodu je nastíněna fúze nezávislých společností a dva odlišné pohledy na znalecký posudek, který zahrnuje daňové efekty, a který nezahrnuje daňové efekty. Rozdílné znalecké posudky mají vliv na výpočet oceňovacího rozdílu z přecenění, odložené daně, oceňovacího rozdílu k nabytému majetku a především největší dopad mají na hodnotu vlastního kapitálu. Hodnota vlastního kapitálu po přecenění by měla odpovídat hodnotě jmění stanovené ve znaleckém posudku. V případě, kdy posudek zahrnuje daňové efekty, je tato podmínka splněna. V případě posudku, který v sobě nezahrnuje daňové efekty, je nutné dopočítat odloženou daň, která sníží oceňovací rozdíl z přecenění a tudíž i hodnotu vlastního kapitálu, která nebude korespondovat s hodnotou stanovenou znalcem. V tomto případě, je nutné přiložit k návrhu na zápis fúze do OR vysvětlení, v němž vzniklý rozdíl bude odůvodněn.

Co se týče akcií vykázaných nástupnickou společností v držení jiné zúčastněné společnosti, existují dvě možnosti jak naložit s těmito akciemi. V první alternativě

se v zahajovací rozvaze vykáží jako vlastní akcie v ocenění, v jakém byly zachyceny v účetnictví zanikající společnosti, pokud ovšem tyto akcie nebudou sloužit k výměně pro akcionáře zanikající společnosti. V druhé alternativě neboli v našem případě, akcie budou sloužit k výměně pro akcionáře zanikající společnosti a proto v zahajovací rozvaze se neobjeví, protože by nedošlo k naplnění zásady věrného a poctivého obrazu skutečnosti v účetnictví. Vyplývá to z logiky věci, v případě kdy dochází k sloučení mateřské společnosti do dceřiné společnosti, pak v důsledku fúze dceřiná společnost získá své akcie (90 %). Tyto akcie si však nemůže ponechat, protože by de facto vlastnila sama sebe. Dceřiná společnost procesem fúze získá své akcie a použije je ihned na výměnu akcionářům mateřské společnosti. Tyto „vlastní“ akcie proto nebudou vykázány v zahajovací rozvaze, ale o tuto hodnotu se sníží vlastní kapitál nástupnické společnosti. Takže pokles vlastního kapitálu byl způsoben nutným vyloučením vzájemného vztahu, který představovaly akcie společnosti „A“ v držení majetku společnosti „B“. Tento vztah byl vyloučen oproti vlastnímu kapitálu, vyloučením základního kapitálu zanikající společnosti, vyloučením výsledků hospodaření minulých let a běžného účetního období, a aby bylo dosaženo celkové částky pořízení akcií pro vyloučení, bylo nutné upravit kapitálové fondy nástupnické společnosti, které v důsledku vyloučení se dostaly do záporných částek. Považuji vyloučení toho vztahu za korektní způsob, v této souvislosti mě nenapadá jiný způsob vypořádání. Sice nástupnická společnost vykazovala fondy ze zisku ve výši 10 000 000 Kč, o které by se dala eventuálně snížit hodnota záporných fondů, ale tyto fondy ze zisku představuje rezervní fond, který je povinna a. s. vytvářet ze zákona.

Při studiu dokumentů pro zpracování diplomové práce mě zaujal rozpor v předmětech podnikání fúzujících společností a dosahovaného obrátu.

Tab. 4.1 Finanční struktura zúčastněných společností

Položka	Společnost „A“, a. s.	Společnost „B“, PLC
Předmět podnikání	<ul style="list-style-type: none"> ➤ mezinárodní a vnitrostátní záslatelství ➤ vedlejší činnost v dopravě 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ de facto žádná činnost ➤ správa svých majetkových účastí
Vlastní kapitál	437 386 000	129 274 000
Zisk / ztráta	79 169 000	- 13 086 000
Peníze na účtech v bankách	83 186 000	2 034 000
Bankovní úvěry	-	421 336 000

Zdroj: vlastní zpracování

Před fúzí, v případě akciové společnosti „A“ se jednalo o prosperující společnost, která byla kapitálově silná, dosahovala zisku a především nečerpala žádné bankovní úvěry, avšak v důsledku fúze se dosti značně její vlastní kapitál snížil a zároveň se dostala do pozice dlužníka při převzetí závazků od mateřské společnosti v podobě bankovního úvěru. Faktor poklesu vlastního kapitálu je popsán výše. Co se týče bankovního úvěru, mám za to, že zanikající společnost si pořídila úvěr za účelem koupě akcií ve společnosti „A“. V procesu fúze bylo nezbytné informovat bankovní instituce o rozhodnutí o fúzi a zajistit jim takové zajištění, v jejich předchozí i nové věřitelské pozici, aby bylo přinejmenším stejné nebo lepší oproti dosavadním smluvním vztahům, což bylo učiněno, protože fúze by nebyla realizována. Jelikož ode dne rozhodného jsou zúčastněné společnosti chápány v ekonomickém, daňovém a účetním smyslu jako jediný subjekt, nástupnická společnost musela začít hradit splatné závazky společnosti zanikající od rozhodného dne.

Studiem dokumentů, které mi byly podkladem pro zpracování diplomové práce, jsem došla k závěru, že všechny potřebné úkony po věcné i formální stránce byly splněny, o čemž svědčí i zápis fúze do OR spojený se vznikem evropské společnosti. V důsledku zápisu fúze do OR společnost „B“ zanikla, veškerá aktiva a pasiva zanikající společnosti přešly na nástupnickou společnost, akcionáři zanikající společnosti se stali akcionáři nástupnické společnosti „AB“. Společnost „AB“ byla zapsána do OR k 31/07/2008, která změnila v souvislosti s fúzí právní formu z a. s. na evropskou společnost, SE. Sídlo nástupnické společnosti zůstalo nezměněné, tj. v Ostravě.

Pokud by zúčastněné společnosti realizovaly fúzi po novele ZoPOS platné od 1. ledna 2012, kdy přeshraniční fúze jsou lépe řešeny, došlo by k odlehčení zákonných povinností v podobě nevypracování zprávy dozorčí radou o přezkoumání projektu fúze, při výměně nekótovaných akcií by nemusely být využity služby pověřené osoby, je prodloužená lhůta pro podání návrhu na zápis fúze do OR. Navíc by se jednalo o fúzi sloučením mateřské a dceřiné společnosti, ve které je matka jediným akcionářem, kdy se nevyžaduje znalecká zpráva o ocenění obchodního jmění zanikající společnosti a projekt fúze nemusí obsahovat některé náležitosti.

5 Závěr

Volný pohyb kapitálu a právnických osob je jednou ze základních podmínek pro usnadnění podnikání na vnitřním trhu Evropského společenství. V dnešní době existují pro obchodní společnosti podnikající v členských státech Evropské unie dvě možnosti přeměny prostřednictvím fúze, a to uskutečněním přeshraniční fúze nebo přeshraniční fúze, jejímž účastníkem je tzv. Evropská společnost.

Cílem diplomové práce je analýza vzniku konkrétní evropské společnosti, jež vznikla v důsledku přeshraniční fúze sloučením a poukázat na možná úskalí vyskytující se v procesu přeshraniční fúze se zaměřením na ocenění obchodního jmění a odloženou daň.

V první části diplomové práce byla pozornost věnována základním pojmům z oblasti přeshraničních fúzí. Bylo zde uvedeno, co všechno je nutné zvládnout z hlediska právního, účetního a daňového, aby taková přeměna byla úspěšná. Pouze v teoretické části se čtenáři mohou setkat s pojmem nadnárodní fúze. Je to především dáno z důvodu, aby nedocházelo k záměně pojmů přeshraniční fúze, které jsou povoleny až přijetím ZoPOS a fúze, kterou bylo možno uskutečnit ještě před přijetím tohoto zákona. Byly zde uvedeny rozdíly mezi těmito způsoby přeshraničního spojení, které lze především spatřovat v legislativní úpravě, ve výsledku a v právních formách, které se mohou účastnit takového typu fúze. Porovnáním přeshraničních a nadnárodních fúzí a jejich využívání státy působícími na vnitřním trhu ES je zřejmé, že s účinností ZoPOS nadnárodní fúze trochu ztratila na významu, jelikož přeshraniční fúze jsou možné i pro další formy společností, ne pouze pro akciové společnosti.

V druhé části byla analyzována vybraná případová studie přeshraniční fúze prostřednictvím sloučením se vznikem evropské společnosti. Přestože se jednalo o reálnou fúzi, bylo zúčastněným společností přiřazeno v diplomové práci neutrálních názvů, a to především s ohledem na citlivost dat, kde zanikající společností byla kyperská společnost, a česká byla nástupnickou společností. Zároveň zanikající společnost byla mateřskou společností (90 % podíl) a nástupnická byla dceřinou společností. Záměrem bylo poukázat na možná úskalí, které se mohou v procesu fúze naskytnout, avšak výčet těchto problémů je nesmírně bohatý, proto byly uvedeny jen některé vybrané „problémy“. Největší pozornost byla věnována ocenění obchodního jmění zahraniční zanikající společnosti a použitým metodám ocenění a tomu, jak se ocenění jmění promítlo do konečné účetní závěrky zanikající společnosti, resp. zahajovací rozvahy nástupnické společnosti. Problematickou oblastí v rámci

přeměn obchodních společností je všeobecně odložená daň. Avšak v analyzované fúzi nevznikl podnět účtovat o odložené dani, protože zanikající společnost neevidovala v účetnictví takový majetek, u kterého by vznikly přechodné rozdíly, ze kterých se odložená daň počítá. Naproti tomu byla uvedena fúze nezávislých subjektů, u nichž vznikl podnět účtovat o odložené dani, a způsob, jakým její výpočet v souvislosti s dvojím pojetím znaleckého posudku ovlivňuje jednotlivé položky rozvahy. Celkový proces přeshraniční fúze byl „ukončen“ ilustrativním sestavením zahajovací rozvahy nástupnické společnosti.

V třetí části byl zhodnocen celkový proces přeshraniční fúze se vznikem evropské společnosti, jenž byl předmětem zkoumání v druhé části. Studium dokumentů, které mi byly k dispozici, jsem došla k závěru, že všechny potřebné úkony po věcné i formální stránce byly splněny, o čemž svědčí i zápis fúze do obchodního rejstříku spojený se vznikem evropské společnosti.

Výběr případové studie spočíval v sídle nástupnické společnosti, které je v Ostravě, z důvodu snadnějšího přístupu k získání potřebných materiálů a snadnější komunikace s oponentem. Jelikož jsem si téma diplomové práce zvolila v polovině roku 2011 a začala zpracovávat teoretickou část, tedy ještě před novelou ZoPOS, která nabyla účinností 1. ledna 2012, je také v první kapitole zmínka o některých změnách, která tato novela přinesla. Největší přínos novely spatřuji v možnosti stanovení flexibility rozhodného dne, kdy je odstraněn nesoulad mezi různým pojetím účetních a právních účinků fúzí v jednotlivých členských zemích EU, což usnadní výrazně přeshraniční přeměny.

Pokud by zúčastněné společnosti realizovaly fúzi po novele ZoPOS, došlo by k odlehčení některých zákonných povinností v podobě nevypracování zprávy dozorčí radou o přezkoumání projektu fúze, nebylo by nutné využívat služby pověřené osoby pro výměnu nekótovaných akcií. Navíc by se jednalo o fúzi mateřské a dceřiné společnosti, ve které je matka jediným akcionářem, kdy se nevyžaduje znalecká zpráva o ocenění obchodního jmění zanikající společnosti a projekt fúze nemusí obsahovat některé náležitosti.

Přes složitost a náročnost procesu založení Evropské společnosti je patrný vzrůstající trend vzniku nových společností, s tím, že nárůst v České republice je podstatně rychlejší než ve zbytku Evropské unie. Publikovaný počet vzniklých Evropských společností k datu 9. 1. 2012 je 1005 v rámci EU a z nich 588 vzniklo v ČR tj. 58,50 %. V následujícím textu se chci zabývat otázkou, proč právě v ČR se těší tato forma obchodní společnosti takové oblibě.

Jako východisko jsem zvolila domnělé výhody vzniku Evropské společnosti, o nichž jsem se zmínila v teoretické části. K jednotlivým názorům na výhody uvedu svůj názor, ke kterému jsem při studiu podkladů a řešení diplomové práce dospěla.

1. Dosadit do vedení méně osob, než jak je tomu v případě klasické akciové společnosti, a tak akcionáři ušetří výdaje spojené s činností dozorčí rady a představenstva společnosti včetně administrativních a poradenských složek potřebných pro výkon těchto orgánů společnosti;
2. Prestižní právní forma;
3. Možnost daňové optimalizace;
4. Získání větší anonymity vlastníka;
5. Možnost přesunout sídlo firmy do zahraničí.

Ad1)

- Evropská společnost, na rozdíl od jediného povoleného způsobu dualistického řízení české akciové společnosti, přináší možnost volby monistického systému řízení. Oba systémy mají společnou působnost Valné hromady, jako nejvyššího orgánu společnosti, ale liší se v rozdělení výkonných a kontrolních funkcí. U dualistického systému řízení je výkonná funkce svěřena do působnosti představenstva společnosti a kontrolní funkce do působnosti dozorčí rady společnosti. U monistického systému řízení společnosti obě kompetence spadají do působnosti správní rady, která může být jedno až osmnáctičlenná. Dualistický systém řízení dle české legislativy nařizuje počet orgánů společnosti minimálně na 6 členů správních orgánů. Monistický systém má možnost volby počtu členů správní rady, který je ohraničen maximálním počtem členů stanoveným v rámci legislativy EU na 18. Rozdílem je také ručení za rozhodnutí společnosti. V případě dualistického řízení odpovídají za společnost všichni členové představenstva celým svým majetkem bez rozdílu, s výjimkou, kdy při hlasování člen představenstva vyslovil nesouhlas se schvalovaným navrženým usnesením. Až na výjimečné případy dozorčí rada neodpovídá za chod společnosti, i když v rámci schválených Stanov společnosti, jej a někdy výrazně ovlivňuje. U monistického systému celá odpovědnost za chod společnosti padá na správní radu a případně na generálního ředitele, pokud je tato funkce ve struktuře řízení dané společnosti. Proč tedy dotázaní respondenti preferují na prvním místě dosadit do vedení společnosti méně osob s deklarovanou úsporou výdajů, tedy volí monistický systém řízení. Při vši

snaze jsem se nedopátrala databáze Evropských společností registrovaných na území ČR. Nemohu si tedy ověřit statisticky, zda výsledky uvedeného průzkumu odpovídají skutečnosti. Nicméně si dovolím zamyslet se nad možnostmi výhodnosti způsobu volby řízení SE.

- 100 % vlastník nebo majoritní vlastník ES pravděpodobně zvolí monistický systém řízení, kdy správní radu buďto bude reprezentovat sám nebo přes důvěryhodnou osobu, nebo osoby se specializací pro daný druh činností, které společnost realizuje.
- V případě více vlastníků (akcionářů) bude snaha udržet si informační přehled o fungování společnosti, tedy posílením zastoupení v řídícím orgánu v představenstvu tj. v rozhodovací činnosti a násobně v kontrolním a schvalujícím orgánu, tedy v dozorčí radě. Volba dualistického systému řízení.
- Osobně se domnívám, že vzhledem k datu, kdy průzkum proběhl, se zúčastnění respondenti jen vyjádřili k nové možnosti řízení společnosti, které do té doby česká legislativa neumožňovala, a v konečné fázi realizaci této možnosti nevyužili.

Ad2)

- Prestižní právní forma určitě v počátcích měla svůj význam, ale asi jen v rámci EU. Nedomnívám se, že tato forma společnosti byla známa v podnikatelských kruzích v amerických a asijských společnostech a vyhodnocována jako prestižní. Přičteme-li k tomu, že více než 50 % těchto Evropských společností má sídlo v České republice, lze se domnívat, že tento pocit měli jen vlastníci těchto firem. Evropské společnosti mají stejný způsob řízení jako akciové společnosti a při využití možnosti změny sídla mají za povinnost, mimo jiné náležitostí, oznámit to věřitelům. Narůstajícím počtem vzniku SE v České republice je postupně prestiž snižována.

Ad3)

- Možnost daňové optimalizace. Původně vedle vzniku Evropské společnosti mělo dojít i k vytvoření jednotného daňového režimu, který ovšem s ohledem na postoj států s vysokým daňovým zatížením, nebyl odsouhlasen. Důvodem vzniku právní formy SE určitě nebylo dát možnost k vyhýbání se placení daní. I přes registraci ve státě, kde je

vedení firmy, bude společnost odvádět daně ve všech místech, kde vyvíjí činnost. V některých konkrétních případech lze společnost změnou sídla využít k daňové optimalizaci. Jednou z popisovaných možností je vytvoření holdingové struktury Evropské společnosti na Kypru, který svými daňovými předpisy umožňuje nižší zatížení společnosti při výplatách dividend nebo při prodeji dceřiných společností apod. Nevýznamnou složkou úspor je však skutečnost, že pojetí nákladů, které souvisí s podnikáním, může být v některých zemích velmi široké a pohled správců daně je benevolentnější. Změna sídla také umožňuje znesnadnit či zamezit dohled orgánů nad činností společnosti a zjednodušit administraci při fungování společnosti.

Ad4)

- Získání větší anonymity vlastníka. Anonymita vlastnictví je i v českém právním vysoká, pokud si to vlastník přeje. Nedomnívám se, že statut evropské společnosti v tomto směru vytváří vyšší komfort. Snad jen v tom, že v některých státech existuje vysoká míra diskrétnosti s oporou v legislativě.

Ad5)

- Možnost přemístění sídla, téměř kdykoli, při splnění jednoduchých podmínek je považováno za hlavní přednost Evropské společnosti. Tato změna je možná teoreticky i několikrát do roka. Postup při přemístění sídla upravuje jak Nařízení tak i zákon o SE. Výkonný orgán společnosti zpracuje projekt přemístění sídla, který zveřejní spolu se zprávou o přemístění, v níž jsou uvedeny právní a ekonomické aspekty přemístění včetně vlivu tohoto přemístění na akcionáře, věřitele a zaměstnance. Přemístění musí být schváleno Valnou hromadou. Po získání osvědčení, které potvrzuje splnění všech nutných formalit, a které v České republice vydává notář, je možné se obrátit na rejstřík cílového státu s žádostí o zápis Evropské společnosti. Přemístění nabývá účinnosti dnem zápisu do rejstříku v cílové zemi. Rejstřík, který provede zápis nového sídla, oznámí tuto skutečnost rejstříku starého sídla, který provede výmaz původního zápisu. Takto popsany postup narazí dle mého názoru na obtížně řešitelná úskalí v oblasti účetnictví a daní. Vytvořím-li si fiktivní problém, kdy vytvořená společnost popsaná v této diplomové práci funguje v České republice a v polovině roku z důvodu daňové optimalizace související např. s prodejem své dceřiné společnosti přemístí své sídlo na Kypr. Po uskutečnění

této transakce ještě v průběhu téhož roku se opět přemístí na původní adresu, protože její hlavní náplň činnosti je v České republice. Jak bude postupovat správce daně v obou státech při registraci a zejména při „odchodu“ z daňového domicilu. Jak se bude uzavírat účetnictví a jak bude transformováno do nových podmínek z hlediska jiné účetní legislativy a přepočtu na novou měnu. Účetnictví musí být uzavřeno k datu zápisu do rejstříku cílové země. Jak s audity těchto účetních závěrek. Bude možné použít nějaké přechodné období? Totéž nastane při zpětném převodu do České republiky. Kdy a jak se budou platit daně. Z naznačených problémů vyplývá, že změna sídla bude velice pracný, komplikovaný, časově i finančně náročný proces, protože bude potřeba využít právních, účetních a daňových expertů.

Závěrem chci zmínit skutečnost, že složitost celého procesu vzniku Evropské společnosti lze nyní nahradit koupí předem založené tzv. READY MADE společnosti. Tuto činnost zabývající se vznikem těchto společností realizuje na trhu několik firem. Tyto společnosti jsou založeny jen za účelem jejich prodeje, jsou zapsány v Obchodním rejstříku a nikdy nepodnikaly, mají splacený kapitál v zákonné výši, mají vyřízené volné živnosti, nemají dluhy a závazky. V současné době, kdy vláda projednává celou řadu daňových změn spočívajících v jejich zvýšení, a kdy se uvažuje i o zvýšení sazby korporátních daní, to vyvolá další navýšení poptávky po těchto společnostech. Na straně druhé, Evropská unie usiluje o jednotnou fiskální politiku, která by v rámci unie znemožnila využívání rozdílných daňových sazeb a tím i daňové optimalizace. Toto však asi bude předmětem dlouhodobého schvalovacího procesu.

Při zpracování všech částí jsem používala odbornou literaturu, právní předpisy, informace dostupné na internetových stránkách a zároveň jsem využila vědomostí, které jsem získala studiem na vysoké škole.

Seznam použité literatury

a) Knižní literatura

DĚDIČ, Jan a Petr ČECH. *Evropská akciová společnost*. 1. vyd. Praha: POLYGON, 2006. 632 s. ISBN 80-7273-133-5.

DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost a Evropská společnost*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2009. 936 s. ISBN 978-80-7357-430-7.

DVOŘÁK, Tomáš. *Přeměny obchodních společností a družstev*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008. 393 s. ISBN 978-80-7357-376-8.

SKÁLOVÁ, Jana a Pěva ČOUKOVÁ. *Účetní a daňové dopady transakcí v kapitálové společnosti*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 430 s. ISBN 978-80-7357-485-7.

ŠEBESTÍKOVÁ, Viola. *Účetní operace kapitálových společností (daňové a právní souvislosti)*. 3. vyd. Praha: GRADA, 2011. 250 s. ISBN 978-80-247-4018-8.

ŠPATNÁ, Blanka. *Přeshraniční a nadnárodní fúze obchodních společností z ČR a dalších členských států EU*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2010. 271 s. ISBN 978-80-7418-058-3.

VOMÁČKOVÁ, Hana. *Účetnictví akvizicí, fúzí a jiných transakcí (vyšší účetnictví)*. 4. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2009. 560 s. ISBN 978-80-7273-157-2.

b) Elektronické dokumenty a ostatní:

DOLEČEK, Marek. Přeměny obchodních společností. In. *BusinessInfo* [online]. 2009 [cit. 2011-07-10]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/nadnarodni-formy-spolecnosti-eas-opu/1000818/50052/>.

FERENČÁKOVÁ, Jana. Česko-Slovenské fúze-účetní a daňové aspekty. Praha, 2011. Diplomová práce. VŠE v Praze, Fakulta financí a účetnictví, Katedra finančního účetnictví a auditingu.

HLAVÁČ, Jiří. Novela zákona o přeměnách. In: *BusinessInfo* [online]. 2011 [2012-01-12]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/obchodni-pravo/novela-zakona-opremenach/1000456/61663/>.

MED, V Česku letos vzniklo více evropských firem než v celé EU. In: *MoneyMag* [online]. 2011 [cit. 2011-11-08]. Dostupné z: <http://ekonomika.moneymag.cz/404-v-cesku-letos-vzniklo-vice-evropskych-firem-nez-v-cele-eu>.

SKÁLOVÁ, Jana. Účetní souvislosti novely zákona o přeměnách. In: KFÚA VŠE: *Regulační prostředí pro fúze a akvizice* [online]. Praha, 2011 [cit. 2012-01-11]. Dostupné z: http://kfua.vse.cz/media/Konference/Fuze/Workshop_Fuze-2011_Skalova.pdf.

ŠITNER, Roman. O statut „evropská firma“ je zájem. *Hospodářské noviny IHNED* [online]. 2008 [cit. 2011-12-18]. ISSN 1213-7693. Dostupné z: <http://hn.ihned.cz/c1-22821260-o-statut-evropska-firma-je-zajem>.

VOMÁČKOVÁ, Hana. Účetnictví pro fúze a jeho současné problémy v České republice. *Český finanční a účetní časopis* [online]. 2011, roč. 6, č. 4 [cit. 2011-12-01]. ISSN 1802-2200. Dostupné z: http://cfuc.vse.cz/index.php?option=com_content&task=category§ionid=4&id=40&Itemid=29.

c) Právní předpisy

Úřední věstník Evropské unie L 294, 10.11.2001: Nařízení rady (ES) č. 2157/2001 ze dne 8. října 2001 o statutu evropské společnosti (SE). [online]. [cit. 2011-05-04]. Dostupné také z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2001R2157:20040501:CS:HTML>.

Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit. 2011-04-13].

Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2008/sb040-08.pdf>.

Zákon č. 355/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. [online]. [cit. 2012-02-20]. Dostupný také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-355>.

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit. 2011-10-05]. Dostupný také z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obchzak/cast1.aspx#par37>.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit. 2012-01-24]. Dostupný také z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto/>.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit. 2011-06-10]. Dostupný také z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/cast1.aspx>.

Seznam zkratek

Použité zkratky:

AG – německá nebo rakouská akciová společnost

a.s. – akciová společnost

Atd. – a tak dále

ČOM – Čistý obchodní majetek

ČR – Česká republika

D – strana DAL

ES – Evropské společenství

EU – Evropská unie

EUR – měnová jednotka euro

GmbH – německá nebo rakouská společnost s ručením omezeným

KÚZ – Konečná účetní závěrka

Kč – Koruna česká

MD – strana MÁ DÁTI

Min. – Minimální

Např. – Například

OD – Odložená daň

OR – Obchodní rejstřík

Resp. – Respektive

SA – francouzská akciová společnost

SE – Evropská společnost

s. r. o. – společnost s ručením omezeným

tis. – tisíce

tj. – to je

Tzn. – To znamená

VK – Vlastní kapitál

ZK – Základní kapitál

ZoDP – Zákon o daních z příjmů

ZoPOS - Zákon o přeměnách obchodních společností a družstev

ZoÚ – Zákon o účetnictví

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 27. dubna 2012

Bc. Petra Břečková

Seznam příloh

Příloha 1: Použitý účtový rovrh